

การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เอกนรินทร์ แก้วเพชร

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

THE SUCCESSES OF MANGROVE CONSERVATION ACCORDING TO SELF-
SUFFICIENT DOCTRINE AND COMMUNITY PARTICIPATION WITH PAKNAMPRAN
SUB DISTRICT MUNICIPALITY

Aeknarin Kaewpetch

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2018

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เอกนรินทร์ แก้วเพชร

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

THE SUCCESSES OF MANGROVE CONSERVATION ACCORDING TO SELF-
SUFFICIENT DOCTRINE AND COMMUNITY PARTICIPATION WITH PAKNAMPRAN
SUB DISTRICT MUNICIPALITY

Aeknarin Kaewpetch

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic year 2018

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Certificate
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Title The Successes of Mangrove Conservation according to Self-sufficient Doctrine and Community Participation with Paknampran Sub District Municipality

Researcher Pol.sgt. Aeknarin Kaewpetch

Major Innovative Public Administration and Management

Advisor Asst. Prof. Col. Vorasit Chareonpath, D.P.A.

Rajamangala University of Technology Rattanakosin approved this independent study in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Public Administration.

..... Director, College of Innovation
(Rapee Moungnont, M.B.A.) Management

Independent Study Committee

..... Chairperson
(Hhakuan Choopen, Ph.D.)

..... Member
(Ritichart Insom, D.P.A.)

..... Member
(Asst. Prof. Col. Vorasit Chareonpath, D.P.A.)

ชื่อการศึกษาอิสระ	การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย	ส.ต.อ.เอกนรินทร์ แก้วเพชร
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพัฒน์
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบาย (1) ความสำเร็จของชุมชนร่วมการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการที่ชุมชนร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน กับการสำเร็จของการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นขั้นตอนจากประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า 1) ความสำเร็จของชุมชนร่วมการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน ร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสูงสุดได้แก่ความเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรป่าชายเลน และ 2) ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อความสำเร็จของชุมชนร่วมการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับความสำเร็จของการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสำเร็จของชุมชนการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

Independent Study Title	The Successes of Mangrove conservation according to Self-sufficient Doctrine and community Participation with Paknampran Sub District Municipality
Researcher	Pol.Sgt. Aeknarin Kaewpetch
Degree Sought	Master of Public Administration
Advisor	Asst. Prof. Col. Vorasit Chareonpath, D.P.A.
Academic Year	2018

Abstract

The purposes of this study were to; explain the successes of Mangrove conservation according to Self-sufficient Doctrine and community participation with PaknamPran Sub District Municipality; and explain correlation among critical successes factors of Mangrove conservation according to Self-sufficient doctrine and community participation with Successes of Mangrove conservation.

This was survey quantitative research 360 samples was selected using stratified simple random techniques from residents of Paknampran Sub District Municipality. The research instrument used was questionnaires. Data were analyzed using statistical tools percentages, mean standard deviation, and Chi square.

The findings were as follows; 1) Successes of Mangrove conservation according to Self-sufficient Doctrine and community participation with PaknamPran Sub District Municipality over all were moderate level, the highest was fairness of utilize mangrove resources. 2) There were a statistical correlation among Critical successes factors of Mangrove conservation according to Self-sufficient Doctrine and community participation with Successes of Mangrove conservation at 0.5 statistical level.

Keywords: Successes Mangrove conservation community participation, Paknampran Sub District Municipality

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของ ดร.หควณ ชูเพ็ญ ประธานที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ ดร.ฤทธิชาติ อินโสม กรรมการที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ และอาจารย์ ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุด อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จนกระทั่งการศึกษาอิสระสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต และรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต เทอม 2/2559 วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือในการจัดเก็บข้อมูล และให้กำลังใจในการทำการศึกษาอิสระฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่และครอบครัวที่ห่วงใยและให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มศึกษาจนกระทั่งทำการศึกษาอิสระสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายขอขอบคุณวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่เป็นแหล่งให้เรียนรู้ชีวิตและสังคมของผู้คนที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับปริญญาโท ทั้งนี้เพราะเป็นองค์กรประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาสำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน

เอกนรินทร์ แก้วเพชร

มีนาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ	6
2.2 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการแบบมีส่วนร่วมในลักษณะพหุภาคี	7
2.3 แนวคิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน และการนำไปปฏิบัติ	11
2.4 การจัดการพื้นที่ป่าชายเลน	15
2.5 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	15
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
2.7 กรอบความคิดการวิจัย	22
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
3.2 เครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย	24
3.3 ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล	26
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	26
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	26
3.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	
4.1 กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4.2 ผลการศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	31
4.3 วิเคราะห์ผลการวิจัย	31
4.4 ผลการทดสอบสมมติฐานจากสมมติฐาน	42
4.5 สรุปการทดสอบสมมติฐาน	57
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ	
5.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ	58
5.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน	60
5.3 การอภิปรายผลการศึกษา	61
5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	70
ประวัติผู้วิจัย	76

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ เทศบาลตำบลปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	24
3.2 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	27
4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	32
4.2 ในภาพรวมการจัดอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	34
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความเป็นธรรม	35
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ	36
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความประหยัด	37
4.6 ในภาพรวมการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	38
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	38
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม	40
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านนโยบายภาครัฐการกระจายอำนาจการจัดการป่าชายเลน	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านเพศกับด้านความเป็นธรรม	43
4.11 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านเพศกับด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ	44
4.12 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านเพศกับความประหยัด	44
4.13 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอายุกับปัจจัยด้านความเป็นธรรม	45
4.14 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอายุกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ	45
4.15 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอายุกับความประหยัด	46
4.16 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอาชีพกับความเป็นธรรม	46
4.17 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอาชีพกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ	47
4.18 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอาชีพกับความประหยัด	47
4.19 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านระดับการศึกษากับความเป็นธรรม	48
4.20 ตารางนิยามความสัมพันธ์ระดับการศึกษากับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ	48
4.21 ตารางนิยามความสัมพันธ์ระดับการศึกษากับปัจจัยด้านความประหยัด	49
4.22 ตารางนิยามความสัมพันธ์รายได้ต่อเดือนกับด้านความเป็นธรรม	49
4.23 ตารางนิยามความสัมพันธ์รายได้ต่อเดือนกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ	50
4.24 ตารางนิยามความสัมพันธ์รายได้ต่อเดือนกับความความประหยัด	50
4.25 ตารางนิยามความสัมพันธ์ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่กับด้านความเป็นธรรม	51
4.26 ตารางนิยามความสัมพันธ์ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่กับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ..	51
4.27 ตารางนิยามความสัมพันธ์ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่กับความประหยัด	52
4.28 ตารางนิยามความสัมพันธ์การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนกับความเป็น ธรรม	52
4.29 ตารางนิยามความสัมพันธ์การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนกับความ สมบูรณ์ของสภาพนิเวศ	53
4.30 ตารางนิยามความสัมพันธ์การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนกับความ ประหยัด	53
4.31 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนกับ ด้านความเป็นธรรม	54
4.32 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนกับ ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.33 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนกับ ความประหยัด	55
4.34 ค่าความสัมพันธ์	55
4.35 ตารางสรุปการทดสอบสมมติฐาน	57

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กรอบความคิดการวิจัย 22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าชายเลนกระจายอยู่ใน 24 จังหวัด จากการสำรวจครั้งล่าสุด ในปี พ.ศ. 2547 พบว่าประเทศไทยมีพื้นที่ป่าชายเลนทั้งสิ้น 1460,621.87 ไร่ กระจายอยู่ในภาคตะวันออก จำนวน 152,309.76 ไร่ ภาคกลาง จำนวน 41,426.18 ไร่ ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย จำนวน 177,293.32 ไร่ ภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 1,089,592.61 ไร่ พื้นที่ป่าชายเลนของประเทศไทยสามารถแบ่งออกเป็นพื้นที่ป่าชายเลนที่มีความสมบูรณ์ มีชุมชนเข้าอยู่อาศัยเป็นบางส่วน พบมากในพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน ในจังหวัด ระนอง พังงา กระบี่ สตูล ตรัง และจังหวัดภูเก็ต และป่าชายเลนอีกส่วนหนึ่งได้ถูกราชกรบุกรุกครอบครอง เข้าใช้ประโยชน์เพื่อการเลี้ยงกุ้ง มักพบมากในพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณภาคตะวันออกในจังหวัดระยอง และ จันทบุรี บริเวณภาคใต้ชายฝั่งอ่าวไทยและท้องที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช และพื้นที่ป่าชายเลน ที่เอกชนมีสิทธิครอบครองตามกฎหมาย และมีอาชีพการปลูกป่าชายเลน แต่ประสบปัญหาไม่คุ้มทุน จึง เปลี่ยนแปลงไปทำเป็นนาุ้ง และขายที่ดินให้กับเอกชน และปัจจุบันมีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งพบมากใน พื้นที่ป่าชายเลนบริเวณอ่าวไทยตอนบน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร เพชรบุรี และจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, <http://www.dmcr.go.th>, 20 มิถุนายน 2561)

ป่าชายเลนเป็นทรัพยากรสำคัญ และมีประโยชน์อย่างมากเพราะป่าชายเลนเป็นแหล่งรวมของ พืชและสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์น้ำ สัตว์บก สัตว์เลื้อยคลาน และนกนานาชนิด มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ ของชีวิตมนุษย์ในหลายด้าน เช่น การทำฟืนและถ่าน การทำไม้เสาเข็มและไม้ค้ำยัน การสกัดสาร แทนนิน จากเปลือกไม้โกงกางเพื่อทำสี กาวและการฟอกหนังและอื่นๆ นอกจากนี้ ยังเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลาย ทางชีวภาพ เป็นประโยชน์ด้านการประมง โดยที่เศษใบไม้และส่วนต่างๆ ของไม้ที่ร่วงหล่นจะถูกย่อยสลาย เป็นแหล่งอาหารให้สิ่งที่มีชีวิตระดับล่างของพีรามิดพลังงานในห่วงโซ่ของอาหาร ทำให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย และอนุบาลตัวอ่อนของสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น กุ้งกุลาดำ ปูดำ ปลากะพงขาว แต่ที่สำคัญที่สุดป่า ชายเลนมีความสำคัญต่อการลดความรุนแรงของคลื่น ป้องกันการพังทลายของดินชายฝั่ง ช่วยชะลอความเร็ว ของพายุก่อนเข้าสู่ฝั่ง เป็นแหล่งกักเก็บตะกอนที่พัดพาจากฝั่งสู่ทะเล ช่วยเพิ่มพื้นที่ชายฝั่งและริมตลิ่งใน กรณีภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2548 เป็นตัวอย่างที่ดีของการที่มีป่าชายเลน ช่วยทำ การชะลอความเร็วของคลื่นยักษ์ที่เข้าถล่มชายฝั่ง และชะลอเศษไม้ และเศษตะกอนจำนวนมากที่จะเข้า ทำลายชุมชนชายฝั่ง (ธรรมรัตน์ นุตะธีระ, <http://www.krunok.net>, 20 มิถุนายน 2561)

จะเห็นได้ว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการทำลายทรัพยากรป่าชายเลน ในลำดับแรกได้แก่ ชุมชนในพื้นที่ ลำดับต่อมาได้แก่ชุมชนในพื้นที่ข้างเคียง และประชาชนทั่วประเทศ คงไม่อาจหลีกเลี่ยงผลกระทบทางใดทางหนึ่งได้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงเล็งเห็นความเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าชายเลน จากการบุกรุกของนายทุนที่หวังใช้ประโยชน์ส่วนตนและการถูกทำลายไปตามวิถีธรรมชาติ ทรงมีพระราชดำริให้จัดทำโครงการส่วนพระองค์เพื่อแก้ปัญหาเรื่องป่าชายเลน ดังเช่น โครงการแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ ทรงมีวิสัยทัศน์ในการจัดการอนุรักษ์ธรรมชาติด้วยการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลนเพื่อการจัดการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน และจากพระราชดำริดังกล่าว พื้นที่ที่ได้รับการแก้ไขปัญหาด้านป่าชายเลน อาทิเช่น โครงการพระราชดำริแหลมผักเบี้ย ที่สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเป็นแหล่งเรียนรู้การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน อีกประการหนึ่ง

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพื้นที่ป่าชายเลนอยู่ 3,122 ไร่ ในปี พ.ศ. 2543 และในปี พ.ศ. 2547 ได้ลดลงเหลือ 2,706 ไร่ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, <http://chm-thai.onep.go.th>, 21 มิถุนายน 2561) ได้มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยศูนย์สิรินาถราชินีที่ตั้งอยู่ที่อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ได้ฟื้นฟูอนุรักษ์ป่าชายเลนอย่างเต็มรูปแบบด้วยความร่วมมือระหว่างชาวชุมชนปากน้ำปราณและบริษัท ปตท.แห่งประเทศไทย จำกัด แต่ในพื้นที่อื่นโดยเฉพาะที่ดินป่าสงวน คลองบางนางรม ที่มีเนื้อที่กว่า 1,017 ไร่ อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดไม่เกิน 500 เมตร องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยังไม่สามารถดำเนินการฟื้นฟูอนุรักษ์ป่าชายเลนได้ (ไทยนิวส์, <http://aio.thainews.com>, 20 มิถุนายน 2561) แล้วจะนำพื้นที่ดังกล่าวไปสร้างบ่อขยะในป่าชายเลนดังกล่าวอีกด้วย นอกจากนี้ในพื้นที่ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นพื้นที่ที่มีป่าชายเลนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งได้ถูกบุกรุกเข้ามาทำลาย แม้นว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ตำบลปากน้ำปราณ จะพยายามเข้ามาจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนแต่ยังไม่มีประสิทธิภาพในเชิงประจักษ์เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมีความชัดเจนในบทบาทการจัดการปัญหาอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน และทรัพยากรธรรมชาติ และชักชวนให้ชุมชนในพื้นที่ ร่วมมีบทบาทที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่จะริเริ่มดำเนินกิจกรรมจากภายในชุมชนและขยายตัวเป็นเครือข่าย การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรใด ๆ พฤติกรรมของผู้คนในชุมชนเป็นปัจจัยหลักในการปฏิบัติเสมอกรณีของป่าชายเลนก็เช่นเดียวกัน การจะอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต้องเริ่ม ด้วยการน้อมนำแนวพระราชดำริ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำเนินชีวิตของชุมชนและภาครัฐโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานใกล้ชิดประชาชนที่สุดควรริเริ่มน้อมนำแนวพระราชดำริ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นตัวแบบในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน

อย่างยั่งยืน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนของชาวประจวบคีรีขันธ์ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน และร่วมกันพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ ปัจจุบันภาคประชาชนมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากการรับทราบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ไปประยุกต์ใช้ สามารถดำเนินการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ในหลายพื้นที่ที่ปรากฏจากโครงการตามแนวพระราชดำริ อาทิ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มปากพนัง โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมหนองผกเป็ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการต่างๆ จำนวนมาก มีอานนำมาเสนอได้ครบ สามารถให้การแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอีกประการหนึ่งด้วย และตามหลักการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ ชุมชน จะต้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการปัญหาของท้องถิ่น เพื่อการจัดการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ผลลัพธ์จากการแก้ปัญหาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแล้ว ผลกระทบของการจัดการจะนำไปสู่เศรษฐกิจฐานรากที่จะเติบโตจากรายได้จากการท่องเที่ยว และการจำหน่ายผลผลิตของชุมชนต่อนักท่องเที่ยว และเพื่อแสวงหาแนวทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากจากรายได้จากการท่องเที่ยว และการจำหน่ายผลผลิตของชุมชนต่อนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพจึงต้องมีการศึกษารูปแบบชุมชนร่วมพัฒนาการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงที่ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นต้นแบบนำร่องปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่ป่าชายเลนแห่งอื่นๆ ของประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่ออธิบายความสำเร็จของชุมชนร่วมจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2.2 เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการที่ชุมชนร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน กับการสำเร็จของการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ความสำเร็จของชุมชนมีส่วนร่วมจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก

1.3.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 พื้นที่การศึกษาได้แก่ป่าชายเลนในพื้นที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ พื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.4.2 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่มีส่งผลต่อรูปแบบชุมชนร่วมการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนของหลักการจัดการป่าชายเลน หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักการความเป็นเจ้าของ (engagement theory)

1.4.3 ตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบชุมชนร่วมการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.4.4 ระยะเวลาที่ทำการศึกษาปีงบประมาณ 2561

1.5 นิยามศัพท์

หลักการจัดการ (POLC) หมายถึง กระบวนการจัดการที่ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การหาวิธีการและการปฏิบัติที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กรตามที่กำหนด

2. การจัดโครงสร้างองค์กร (Organizing) หมายถึง การเตรียมการ คนนำเอาทรัพยากรเกี่ยวข้องและวัตถุดิบบริหารให้แผนบรรลุผลสำเร็จ

3. การบังคับบัญชาและภาวะการนำ (Leading and Commanding) หมายถึงการจูงใจการใช้ภาวะการนำเพื่อโน้มน้าวผู้อื่น ให้บรรลุเป้าหมาย

4. การควบคุมงาน (Controlling) หมายถึง ตรวจสอบติดตามแผนเพื่อให้แน่ใจว่าได้มีการนำไปปฏิบัติการควบคุมประสิทธิภาพการทำงานโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายและการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามความจำเป็น (Robbins, 2001, p. 57)

ความผูกพันของชุมชน Civic Engagement หมายถึง ความผูกพันที่แสดงออกถึงความเป็นเจ้าของในองค์กร หรือในพื้นที่ถิ่นกำเนิดที่อยู่อาศัยและร่วมกันเป็นชุมชน ประกอบด้วย การร่วมกันประกอบกิจกรรมที่ร่วมกันรับผิดชอบในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น เกิดจากจิตอาสาไม่ใช่การมุ่งหวังประโยชน์ส่วนตน เป็นกิจกรรมที่อาศัยความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นกิจกรรมที่เป้าหมายของชุมชนร่วมกัน แต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีความรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย มีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ

การจัดการแบบมีส่วนร่วมลักษณะพหุภาคี หมายถึงการที่ทำให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เน้นการที่ประชาชนเป็นผู้กระทำเพื่อประชาชนไม่มีผู้ใดนำมามอบให้ทั้งสิ้น มนุษย์มีศักยภาพที่เท่าเทียมกันเมื่อได้รับโอกาสและควรช่วยให้มนุษย์ได้ช่วยตนเองและเรียนรู้ทุกอย่างด้วยตนเอง (ดิเรก ฤกษ์หรัย, <http://agri.stou.ac.th/91721-2pdf>, 14 สิงหาคม 2559) แนวคิดนี้มีจุดเด่นอยู่ที่เป็นการพัฒนาการแบบบูรณาการ

ทำให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวม มีคุณภาพ ประกอบด้วย ทรัพยากรมนุษย์ และชุมชนที่มีจิตสำนึกและมีศักยภาพในการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมทำงานในลักษณะด้วยจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาด้วยกระตมสติปัญญา ท้องถิ่น รักษาสภาพแวดล้อม และร่วมคิดร่วมทำการและประเมินผลงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนทุกเรื่องจนสามารถนำไปสู่การเป็นชุมชนที่เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ (อภิชาติ ใจอารีย์, 2559, หน้า 111-136)

การจัดการพื้นที่ป่าชายเลนด้วยหลัก Three E'S จากคำจำกัดความของ (Postel, 1992, p. 166) ประกอบด้วย ความเป็นธรรม (Equity) ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ (Ecological Integrity) และความประหยัด (Efficiency)

การพัฒนาการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยการรู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้คุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และฟื้นฟูทรัพยากรให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน, <https://www.dol.go.th/ethics/Pages>, 23 ตุลาคม 2561)

รูปแบบชุมชนร่วมพัฒนาการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมผูกพันในการจัดการป่าทำให้มีปริมาณสัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้น ปราศจากการทำประมงผิดกฎหมายไม่มีการใช้สารเคมี ไม่มีการนำขยะในรูปแบบต่างๆ มาทิ้ง ปราศจากการขัดแย้งในชุมชน และกลุ่มคนภายนอก เป็นแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติและแหล่งพักผ่อนตามธรรมชาติ (สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (IUCN) สำนักงานประเทศไทย, 2560, หน้า 2)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 รู้แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน และแนวทางไปสู่การพัฒนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์

1.6.2 รู้ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบชุมชนร่วมพัฒนาการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนและแนวทางไปสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากกับรูปแบบการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน

1.6.3 รู้ถึงความผูกพันที่แสดงออกถึงความเป็นเจ้าของในองค์การ หรือในพื้นที่ถิ่นกำเนิดที่อยู่อาศัย และร่วมกันเป็นชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากกับความสำเร็จในการจัดการแก้ไขปัญหา

1.6.4 สามารถสร้างตัวแบบและถอดบทเรียนในการจัดการแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากกับความสำเร็จในการจัดการแก้ไขปัญหา

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ

2.1.1 หลักการจัดการ (POLC)

หลักการจัดการมีกระบวนการขั้นตอนหลัก ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การหาวิธีการและการปฏิบัติที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กรตามที่กำหนด
2. การจัดโครงสร้างองค์การ (Organizing) หมายถึง การเตรียมการ คนนำเอาทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และวัตถุดิบบริหารให้แผนบรรลุผลสำเร็จ
3. การบังคับบัญชาและภาวะการนำ (Leading and Commanding) หมายถึง การจูงใจการใช้ภาวะการนำเพื่อนำผู้อื่น ให้บรรลุเป้าหมาย
4. การควบคุมงาน (Controlling) หมายถึง ตรวจสอบติดตามแผนเพื่อให้แน่ใจว่าได้มีการนำไปปฏิบัติการควบคุมประสิทธิภาพการทำงานโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายและการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามความจำเป็น (Robbins, 2001, p. 57)

สรุปว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดในกระบวนการบริหารได้แก่การวางแผน ภาวะผู้นำ การปฏิบัติของหน่วยงาน งบประมาณที่ใช้ในการปฏิบัติ การตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติ รวมถึงศิลปะในการสั่งการ และประมุขศิลป์ของการจัดการที่บางครั้งเป็นความสามารถส่วนบุคคลที่อาจเรียนรู้ได้แต่ไม่อาจปฏิบัติได้เหมือนกันทุกคนและทุกการจัดการใดๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการจัดการขยะจึงมีปัจจัยทั้งที่ช่วยให้ประสบผลสำเร็จและในขณะเดียวกันก็มีปัจจัยที่ส่งผลในเชิงลบการจะบริหารจัดการจัดการใดๆ ให้สำเร็จจึงต้องใช้องค์ความรู้และประมุขศิลป์ประกอบการจัดการขยะซึ่งคนไทยยังมีทัศนคติเชิงลบต่อขยะที่เป็นสิ่งที่มองว่าสกปรกให้สามารถประสบผลสำเร็จจึงเป็นงานที่ยากลำบากในระดับหนึ่ง การจัดการขยะเป็นการจัดการในเชิงพหุภาคี เนื่องจากหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบจัดการขยะโดยเฉพะขยะเหลือศูนย์เป็นการจัดการที่ต้องใช้หน่วยงานทั้งภาครัฐได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน

และองค์การผู้ประกอบการ การจัดการให้บรรลุเป้าหมายที่มีปัจจัยที่หลากหลาย และส่วนใหญ่ต้องอาศัย การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสร้างจิตสำนึกในทุกองค์การที่มีส่วนร่วม

2.2 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการแบบมีส่วนร่วมในลักษณะพหุภาคี

2.2.1 การจัดการแบบมีส่วนร่วมลักษณะพหุภาคีมีทฤษฎีบทที่รองรับงานวิจัยเริ่มต้นจากแนวคิด การพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืน และแนวคิดการจัดการองค์กรภาคประชาชน ที่เข้มแข็งแนวคิดหลักเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งในแต่ละแนวคิดมีสาระสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.2.1.1 แนวคิดการพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืน มีปรัชญาพื้นฐานมาจากการที่ทำให้คนเป็น ศูนย์กลางของการพัฒนาเน้นการที่ประชาชนเป็นผู้กระทำเพื่อประชาชนไม่มีผู้ใดนำมามอบให้ทั้งสิ้น มนุษย์มีศักยภาพที่เท่าเทียมกันเมื่อได้รับโอกาสและควรช่วยให้มนุษย์ได้ช่วยตนเองและเรียนรู้ทุกอย่าง ด้วยตนเอง (ดิเรก ฤกษ์หรั่ง, <http://agri.stou.ac.th/91721-2.pdf>, 14 สิงหาคม 2559) แนวคิดนี้มีจุดเด่น อยู่ที่เป็นการพัฒนาการแบบบูรณาการทำให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวม มีคุณภาพ ประกอบด้วย ทรัพยากร มนุษย์และชุมชนที่มีจิตสำนึกและมีศักยภาพในการพัฒนาเข้ามาร่วมทำงานในลักษณะด้วยจิตอาสาเข้า มาร่วมการพัฒนาด้วยการระดมสติปัญญาท้องถิ่น รักษาสภาพแวดล้อม และร่วมคิดร่วมทำการและประเมินผล งานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนทุกเรื่องจนสามารถนำไปสู่การเป็นชุมชนที่เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ (อภิชาติ ใจอารีย์, 2559, หน้า 111-136)

2.2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรชุมชน แนวคิดดังกล่าวเป็นการให้ความสำคัญในการรวมตัว ของชุมชนในระดับฐานรากเพื่อการพัฒนาตนเองทั้งด้านสังคมการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นการศึกษาย้อนอดีตเพื่อศึกษาพลวัตของการเปลี่ยนแปลง การพึ่งพาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเงื่อนไขและปัจจัยที่มีผลต่อการร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนา เป็นการ สร้างพลังชุมชนให้มีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมการเมือง ตลอดจน สิ่งแวดล้อมของชุมชนเปิดโอกาสให้ทำให้ชุมชนเข้มแข็งได้ (Kamjanapan, 2001, p. 8; Sanyawiwat, 2007, pp. 34-35)

2.2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม เป็นแนวคิดในการส่งเสริม ให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในชุมชนด้วยการสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้ ประชาชนมีความตระหนักในการมีส่วนร่วมพัฒนาแก้ไขปัญหาของชุมชนเป็นการคืนอำนาจให้กับชุมชน ในระดับฐานรากเพื่อร่วมคิดร่วมพัฒนาร่วมแก้ปัญหาพร้อมประเมินผลลัพธ์ตามทฤษฎีของ (Cohen and Uphoff, 2001, pp. 213) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การทัศนศึกษาการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการทั้งหมด เป็นขั้นตอนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

2.2.1.4 แนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน หลักการได้แก่การจัดการสิ่งแวดล้อมคง สถานภาพการใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงและยั่งยืนยาวด้วยแนวคิดสามประการประกอบด้วย การใช้้อย่างยั่งยืน

การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมโทรม และการสงวนของที่มีคุณค่า และหาได้ยากตามธรรมชาติ และแนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ที่ประกอบด้วย การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การจำกัดการบำบัดการฟื้นฟูต่อของเสียและมลพิษที่เกิดขึ้น และนำไปเป็นกรอบแนวทางการจัดกิจกรรมหรือโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้และการสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน (Jankaew, 2001, p. 29; Inkapatanakul, 1999, p. 38; Ruangpanid, 2003, p. 20; Department of Environmental Quality Promotion, 1998, p. 39) การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศรวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากต้องพึงพาแนวคิดทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วยังต้องพึงพาการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ที่องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อให้การทบทวนวรรณกรรมสมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทบทวนการจัดการภาครัฐสมัยใหม่

2.2.1.5 การจัดการภาครัฐสมัยใหม่ เป็นหลักการจัดการที่ภาครัฐได้ประยุกต์ใช้หลักการจัดการของภาคเอกชนมาเพื่อแก้ปัญหาการจัดการสาธารณะที่มีลักษณะเชิงซ้ำซ้อนเนื่องจากความเป็นองค์กรขนาดใหญ่ (Bureaucracy) มีขั้นตอนและสายงานการบังคับบัญชาที่ยาว และสลับซับซ้อน ประกอบด้วย กฎเกณฑ์ ระเบียบ ที่ยึดถือเป็นหลักในการจัดการ ก่อให้เกิดการไม่สนองตอบต่อประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล จึงได้มีการปรับเปลี่ยนกรอบความคิดเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการจัดการ (Dunleavy et al, 2016, p. 96) ด้วยแนวทางที่ประกอบด้วย หลักการดังนี้

2.2.1.5.1 การปกครองที่ดี (Good Governance) โดยการดำเนินกระบวนการนโยบายสาธารณะอย่างเปิดเผย โปร่งใส คาดเดาได้ และชัดเจน ด้วยสำนักแห่งวิชาชีพ และมีความรับผิดชอบและการเปิดโอกาสให้การมีประชาคมที่เข้มแข็งและการมีส่วนร่วมภายใต้การปกครองตามหลักนิติธรรม

2.2.1.5.2 การจัดการนิยม (Managerialism) เป็นแนวคิดทางการจัดการนิยมที่ประยุกต์แนวคิดการจัดการแบบภาคเอกชน ที่มุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากบุคคลากร การจัดการองค์การ จัดงบประมาณและการใช้เทคโนโลยีเน้นการทำงานที่มีลักษณะกระชับ ลดขั้นตอน และความเชี่ยวชาญเฉพาะ

2.2.1.5.3 บริษัทภิบาล (Entrepreneurial Governance) หมายถึง การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในความคิดจากการที่เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มุ่งในด้านผลงานโดยไม่คำนึงถึงต้นทุนและดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณะที่ไร้ประสิทธิภาพประสิทธิผลเนื่องจากไม่ต้องรับผิดชอบต่อผลลัพธ์เพราะรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดประกอบกับไม่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภค ต้องปรับทัศน มาให้ความสำคัญต่อประชาชนผู้เป็นลูกค้าและทำงานเชิงบูรณาการกับองค์กรทุกภาคส่วน

2.2.2 การจัดการแบบหลังสมัยองค์กรแบบราชการ (Post Bureaucratic Organization Management) แนวคิดที่มาจากการจัดการองค์การหลังระบบราชการคือรัฐต้องกระจายอำนาจให้กับผู้ปฏิบัติ มีผลงานเป็นเป้าหมาย รู้จักรับผิดชอบต่อเป้าหมายองค์กร ลูกค้ำกำหนดขอบเขตงาน ต้องทำงานเชิงรุก ให้ความสำคัญกับ

ผู้ชำนาญการ และไม่กังวลการเปลี่ยนแปลงให้การเปลี่ยนแปลงเป็นโอกาส มีการตอบสนองจากการประเมินผลงาน

สรุป หลักการสำคัญของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ได้แก่ การคัดสรร มีอาชีพเข้ามาทำงาน มีการกำหนดมาตรฐานการทำงานที่ชัดเจนมีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม การจัดโครงสร้าง องค์กรที่เน้นความกระชับแบนราบสามารถตอบสนองต่อภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการจ้างงานแบบพันธสัญญา ประยุกต์กลไกการตลาดในการบริหารจัดการสาธารณะ ให้ความสำคัญต่อประสิทธิภาพมากกว่าความเสมอภาค ความมั่นคง (Christopher Politt, 2007, p. 110)

2.2.3 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและพหุภาคี

2.2.3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสังคม (Uphoff and Cohen, 1980, pp. 213 - 235) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนามีขั้นตอนการดำเนินการจาก

2.2.3.1.1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญที่สุด เพราะถ้าประชาชนยังไม่สามารถเข้าใจปัญหา และสาเหตุของปัญหาด้วยตัวของเขาเอง กิจกรรมต่างๆ ที่ตามมาก็ไร้ประโยชน์ และประชาชนขาดความเข้าใจ และมองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนั้น สิ่งหนึ่งที่แน่นอนที่สุดคือ ประชาชนเป็นผู้อยู่กับปัญหาและรู้จักปัญหาของตนดีที่สุด แต่อาจจะมองปัญหาของตนไม่ชัดเจน จนกว่าจะมีเพื่อนมาช่วยวิเคราะห์ถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหา

2.2.3.1.2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน และการวางแผนดำเนินกิจกรรม เป็นขั้นตอนต่อไปที่ขาดไม่ได้ เพราะถ้าหากเจ้าหน้าที่ต้องการ แต่ผลงานการพัฒนาวัตถุให้เสร็จสิ้นโดยฉับไวก็จะดำเนินการวางแผนงานด้วยตนเอง ผลที่ตามมาคือต่อไปเมื่อขาดเจ้าหน้าที่ ประชาชนก็ไม่สามารถจะดำเนินการวางแผนงานได้ด้วยตนเอง อาจจะมี ความยากลำบากที่ผลักดันให้เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เป็นเพียงเพื่อนของประชาชนในการวางแผน เพราะประชาชนอาจจะมีการศึกษาน้อย แต่ถ้าไม่ให้เขาเข้าร่วมในขั้นตอนนี้ โอกาสที่ประชาชนจะได้รับการศึกษา และพัฒนาตนเอง ในการวางแผนดำเนินงานก็จะหมดไป เพราะฉะนั้นเจ้าหน้าที่จะต้องทำใจให้ได้ว่าการศึกษาใดก็ตามต้องเริ่มจากความยาก ง่าย เร็ว ช้า จากระดับของผู้ที่จะรับการศึกษา ไม่ใช่จากระดับความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่

2.2.3.1.3) การมีส่วนร่วมในการลงทุน ปฏิบัติงาน ประชาชนมีแรงงาน และมีประสบการณ์ที่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมขั้นนี้ได้เพราะในกิจกรรมพัฒนาบางประเภท ถ้าหากให้ประชาชนร่วมลงทุนในกิจกรรม จะทำให้เขามีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เกิดการบำรุงรักษา รักและหวงแหน ในทางตรงข้าม ถ้าเขาไม่มีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ ถ้าการลงทุนและการปฏิบัติงานทั้งหมดมาจากภายนอก ถ้าเกิดอะไรเสียหาย เขาก็ไม่เดือดร้อนมากนัก เพราะเมื่อไม่ใช่ของเขา เขาก็จะไม่บำรุงรักษา ไม่รักไม่หวงแหนนอกจากนั้นการเข้าร่วมปฏิบัติงานด้วยตนเอง จะทำให้เขาเรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด และสามารถดำเนินกิจกรรมชนิดนั้นด้วยตนเองต่อไปได้

2.2.3.1.4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน เพื่อที่จะสามารถบอกได้ว่างานที่ไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร ดังนั้นในการประเมินผลควรที่จะต้องมีทั้งประชาชนในชุมชนนั่นเอง และคนนอกชุมชนช่วยกันพิจารณาว่า กิจกรรมที่กระทำลงไปนั้นเกิดผลดีหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรมนั้นร่วมกัน

2.2.4 การจัดการด้วยความผูกพันโดยผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Engagement Management Theory)

หมายความว่า เป็นการแสวงหาข้อตกลงร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่เฉพาะผู้นำชุมชนฝ่ายเดียวเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงมีข้อสรุปที่เกิดจากทุกฝ่าย ผู้นำชุมชนเพียงแต่อำนวยความสะดวกในการเตรียมการให้เกิดการมีส่วนร่วม และนำผลและข้อตกลงไปปฏิบัติความสำคัญของการมีส่วนร่วมในมิติต่างๆ ประกอบด้วย

1) เพิ่มคุณค่าในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน หากเป็นการตัดสินใจฝ่ายเดียว โดยเฉพาะการตัดสินใจแก้ไขปัญหาของผู้นำชุมชน หรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องอาจไม่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน

2) ลดเวลาและค่าใช้จ่ายของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหา สามารถช่วยลดความล่าช้าที่เกิดจากความขัดแย้งได้มาก ในกรณีที่ไม่มีการแก้ไขด้วยการมีส่วนร่วม ปัญหาอาจลุกลามขยายความรุนแรงเพิ่มขึ้นได้

3) สร้างฉันทามติ ความชอบธรรมร่วมกันของสมาชิกในชุมชนต่อการแก้ไขปัญหาเพราะการมีส่วนร่วมที่ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย โดยเฉพาะสมาชิกในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

4) เพิ่มความง่ายต่อการปฏิบัติตามแนวทางการแก้ไขปัญหาคาดหวังการแสวงหาทางออกในการแก้ไขปัญหาของชุมชน มีการระดมความคิดเห็นต่อแนวทางปฏิบัติ ขั้นตอน วิธีการ ซึ่งเป็นผลดีต่อการนำไปปฏิบัติตามแนวทางที่ชัดเจน และทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกัน

5) หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าระหว่างกันของคู่กรณีพิพาท หากมีความขัดแย้งของสมาชิกในชุมชนโดยเฉพาะปัญหาผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกันที่เกิดขึ้นในชุมชน ย่อมเป็นความเสี่ยงต่อการเกิดการเผชิญหน้าระหว่างคู่กรณีพิพาทระหว่างกันได้

6) ดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือของผู้นำชุมชน และ/หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การตัดสินใจของผู้นำชุมชน ซึ่งมีลักษณะของการประนีประนอมมาก และอาจจะไม่นำมาซึ่งการหาข้อตกลงร่วมกันได้ อันทำให้การแก้ไขปัญหาไม่เกิดผลเป็นรูปธรรม

2.2.5 แนวคิดและทฤษฎีความผูกพันและการมีส่วนร่วมของประชาชน (Community Engagement and People Participation)

ความผูกพันต่อชุมชนจากทฤษฎีความผูกพัน (Engagement Theory) ที่ให้ร่วมคิดร่วมทำแบบ หุ่นส่วนเกิดประโยชน์ร่วมทุกฝ่ายมีการยอมรับคุณค่าวัฒนธรรมความรู้และทักษะของสังคมมาใช้ ประโยชน์ พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม (<http://www.engagementthailand.org>, 2 ธันวาคม 2560) ความสำเร็จของการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนมีส่วนร่วมของพหุภาคี และความยั่งยืน อาจวัด ได้ที่ปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนที่เกิดขึ้นน้อยที่สุด คราวเรือนไม่สร้างภาระให้ท้องถิ่นในการกำจัดอีกต่อไป การรณรงค์ให้ประชาชนมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือนหรือจากแหล่งกำเนิด จะเป็น อีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปกำจัดได้อย่างมี ประสิทธิภาพและทันต่อเวลา ไม่มีขยะมูลฝอยตกค้างเกิดขึ้นการรณรงค์การลดและคัดแยกขยะมูลฝอย จากครัวเรือน เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของครัวเรือนเป็นหลัก หากสมาชิกในครัวเรือนเห็นความสำคัญมี ระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรร่วมวางแผนการจัดเก็บขยะมูล ฝอยตามประเภทของขยะมูลฝอยที่ได้มีการคัดแยกไว้แล้วด้วยเช่นกัน (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2551, หน้า 14-15)

สรุป ภาครัฐได้ดำเนินการในเรื่องการจัดการขยะด้วยแนวคิดการจัดการแบบบูรณาการซึ่งเป็น ลักษณะปกติของการจัดการภาครัฐของประเทศไทยมายาวนานจึงทำให้ผลการปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควรเนื่องจากการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนรวมถึงผู้ประกอบการในทุกภาคส่วน ด้วยหลักการจัดการภาครัฐสมัยใหม่การมีส่วนร่วมของภาคีในภาคส่วนต่างๆ มีความสำคัญยิ่งต่อการบริหาร จัดการเพราะการมีส่วนร่วมจะทำให้ทุกภาคส่วนมีความรู้สึกความเป็นเจ้าของร่วมกันมีความเป็นน้ำหนึ่ง ใจเดียวกันประกอบกับการมีส่วนร่วมจะสร้างสำนึกของการมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของ การบริหารงานสาธารณะที่บางครั้งมองไม่เห็นประโยชน์ในเชิงประจักษ์ แต่มีผลทางด้านจิตใจ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดแคลนพหุภาคีที่มีจิตสาธารณะ ผู้บริหารองค์กรควรเร่งสร้างเสริมให้เกิดขึ้นใน ท้องที่

2.3 แนวคิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน และการนำไปปฏิบัติ

2.3.1 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ในการพัฒนาประเทศในปัจจุบันได้เปลี่ยนมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศโดยยึด แนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยกำหนดมาตรการ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไป กับการอนุรักษ์และพิทักษ์รักษาและประการสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศประสบความสำเร็จได้คือ รัฐบาลต้องเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะประชาชน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ในการจัดการป่าชายเลนก็เช่นเดียวกัน รัฐบาลต้อง เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการร่วมกับรัฐบาลและองค์กรอื่นๆ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติรับรองการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากร

ธรรมชาติไว้ด้วย รัฐจึงมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการป่าชายเลน เพื่อสนองต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งจะทำให้การจัดการป่าชายเลนเป็นไปโดยยั่งยืน

การพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต ซึ่งผลของการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา แม้จะทำให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม แต่ในขณะเดียวกันทรัพยากรธรรมชาติก็ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างฟุ่มเฟือยสิ้นเปลือง เพื่อให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าโดยรัฐไม่มีมาตรการในการคุ้มครองและป้องกันการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ ป่าชายเลนก็เป็นทรัพยากรธรรมชาติประเภทหนึ่งที่ได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างฟุ่มเฟือยและสิ้นเปลือง เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศตามแนวนโยบายของรัฐ ทำให้ป่าชายเลนมีปริมาณลดลงและเกิดภาวะความเสื่อมโทรมจนถึงขั้นวิกฤต

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาจึงเป็นการพัฒนาอย่างไม่ยั่งยืน มุ่งถึงสภาพเศรษฐกิจโต ไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม ดังนั้นในบทที่ 2 จำเป็นต้องกล่าวถึงนโยบายของรัฐ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าชายเลน แนวความคิดและหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน บทบาท อำนาจและหน้าที่ขององค์กรภาครัฐ มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองและอนุรักษ์ป่าชายเลน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าชายเลน

2.3.2 นโยบายของรัฐ แนวความคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าชายเลน

จากอดีตที่ผ่านมารัฐมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการแต่เพียงลำพัง ซึ่งรัฐไม่สามารถจัดการป่าชายเลนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ เป็นเหตุให้ป่าชายเลนมีปริมาณลดลงเป็นจำนวนมากและเสื่อมโทรมจนถึงขั้นวิกฤต ดังนั้นเพื่อให้การจัดการป่าชายเลนเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ รัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการป่าชายเลน เนื่องจากประชาชนในชุมชนป่าชายเลนนั้นได้อยู่ร่วมกับป่าชายเลนมายาวนาน สามารถที่จะใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการบริหารจัดการป่าชายเลนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถที่จะแก้ปัญหาการบุกรุกทำลายป่าชายเลนและการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนอย่างฟุ่มเฟือยและสิ้นเปลือง ซึ่งเป็นสาเหตุของการลดปริมาณลงอย่างรวดเร็วและความเสื่อมโทรมของป่าชายเลนได้

ปัจจุบันนโยบายของรัฐได้กำหนดการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนร่วมกับภาครัฐ นโยบายและแผนปฏิบัติของรัฐในการจัดการป่าชายเลน ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีที่มีส่วนช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชายเลน เพื่อจะได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไขปัญหาและนำไปสู่ข้อเท็จจริงที่ใช้บังคับกับชุมชนในเขตป่าชายเลนได้

2.3.3 นโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนอย่างบูรณาการ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่า องค์กรที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามนโยบายที่ระบุไว้

หรือไม่ แค่นั้น เพียงใด หรืออีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ความสนใจเกี่ยวกับความสามารถในการผลักดันในการทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมด สามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงครอบคลุมถึงการศึกษายุทธศาสตร์และการปฏิบัติ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคล กลุ่มบุคคล สมรรถนะ และความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความแตกต่างของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่รวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อ การบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

นโยบายที่สำคัญ ถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงการจัดการพื้นที่ป่าชายเลน ก็ควรจะต้องศึกษาทุกเรื่อง และบูรณาการทุกเรื่อง โดยต้องมีการทบทวนเรื่องนโยบายการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนซึ่งเหมือน กันของทุกประเทศ ที่เริ่มต้นด้วยหลักการขั้นพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ เช่น การพัฒนาอย่างยั่งยืน และการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม นโยบายที่สำคัญนี้ เรียกว่า Three E'S ซึ่งได้ให้คำจำกัดความโดย (Postel, 1992, p.166) เอาไว้ดังนี้

1. ความเป็นธรรม Equity หมายถึง ความเท่าเทียมกันในการได้ใช้ พื้นที่ป่าชายเลน ดังนั้น ป่าชายเลน จึงเป็นที่สาธารณะของมนุษย์ (public goods) ซึ่งก็มีความสำคัญต่อของมนุษย์ และความอยู่รอดของสังคม นอกจากนั้นแล้ว จะต้องคำนึงถึงการป้องกันอุทกภัยความแห้งแล้งความอดอยากและความรุนแรงอื่นๆ เกี่ยวข้องกับป่าชายเลน

2. ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ Ecological Integrity หมายความว่า ทรัพยากรป่าชายเลนตามธรรมชาติต้องเป็นป่าชายเลนมีสภาพที่ดี ดังนั้น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน ควรคำนึงถึงสภาพนิเวศที่จะตกทอดไปถึงลูกหลานในอนาคต ที่ควรได้รับทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนที่มีคุณภาพที่ดี เหมือนในยุคปัจจุบันนี้

3. ความประหยัด Efficiency ทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนนั้นมีจำนวนจำกัดและหายาก ดังนั้น องค์การที่เกี่ยวข้องเรื่องการจัดการ ควรคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการและบริการ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนนี้ไม่พ้นเรื่องการประนีประนอมเกิดจากความขัดแย้งระหว่างหลักการ นโยบายกับหลักเกณฑ์อื่นๆ หรือมิติอื่นๆ ของหลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนอย่างบูรณาการ

2.3.4 หลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน มีหลักการดังนี้

1) หลักการทางนิเวศวิทยา (ecosystem approach) มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ ไม่อาจแยกออกจากกันได้ นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม และปัจจัยทางด้านเทคนิควิชาการ ความสัมพันธ์ดังกล่าวช่วยอธิบายผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ต่อทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างลึกซึ้ง

2) การปฏิบัติอย่างยั่งยืน (sustainable action) ทรัพยากรธรรมชาติ มีอยู่อย่างจำกัดมีข้อจำกัดในการรองรับอยู่ระดับหนึ่ง ดังนั้น การที่จะดำรงให้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน มนุษย์

จำเป็นต้องศึกษาความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ และการจัดการที่เหมาะสม เพื่อสร้างความสมดุลให้ เกิดกับทรัพยากรธรรมชาติ และสอดคล้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม

3) วิธีการแบบมีส่วนร่วม (participative approach) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติต้อง เปิดโอกาสให้สาธารณชนทราบถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ โดยผ่านกระบวนการที่เปิดเผย มีการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ฉับไว ร่วมกันจัดทำแผนงาน โครงการต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละหน่วยงาน และประชาชนในพื้นที่ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4) เน้นปัญหาของประชาชนในพื้นที่ (people-oriented problem) การแก้ไขปัญหาด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับปัญหาที่ประชาชนประสบอยู่อย่างแท้จริง โดยการจัดทำ แผน และแนวทางปฏิบัติอย่างผสมผสาน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับความเป็นจริงในท้องถิ่น

5) การจัดการอย่างเหมาะสม (adaptive management) เป็นการตัดสินใจที่เกิดจากการ รับรู้ข้อมูลที่ต้องการ มีการประสานงาน รับแนวความคิดใหม่ๆ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ และมีความยืดหยุ่น สามารถปรับแผนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงมีการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่อง

6) ความเสมอภาค (equal emphasis) เป็นการให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ทั้งด้านทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยด้านวิชาการในการดำเนินงาน รวมถึงความแตกต่าง ระหว่างเพศ ความเท่าเทียมในภูมิภาค และความแตกต่างในพื้นที่

7) มมองการณ์ในอนาคต (future orientation) การดำเนินงานต้องมีการวางแผนเป้าหมายระยะยาว ในอนาคต มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีข้อตกลงเห็นชอบร่วมกัน จากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ พื้นที่ดำเนินการ และวิธีการปฏิบัติ

จากหลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ทราบว่าจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความ ยั่งยืนต้องอาศัยปัจจัยด้านต่างๆ ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกันกับองค์ประกอบอื่นๆ ทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม และปัจจัยทางเทคนิควิชาการ เพื่อให้ การพัฒนาเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ ขณะเดียวกันต้องมีความเป็น เอกภาพ มีเครือข่ายการดำเนินงาน เน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่าย และประชาชน

2.3.5 ลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติ

ลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติ เป็นตัวกำหนดกลุ่มของผู้ที่จะจัดการทรัพยากรนั้นๆ ถ้าทรัพยากร ที่ใช้แล้ว ต้องใช้ระยะเวลาในการฟื้นฟูให้สู่สภาพเดิม ต้องให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาดูแล ถ้าทรัพยากรธรรมชาติ ประเภทนั้นต้องมีการจัดการตลอดทั้งปี ตัวแทนของรัฐ หรือองค์กรรัฐบาลท้องถิ่น ต้องเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ในการจัดการและประการสุดท้ายคือทัศนคติขององค์กรชุมชนต่อทรัพยากรธรรมชาติว่าเป็นส่วนรวมหรือ ส่วนตัว เป็นตัวกำหนดการจัดการและบำรุงรักษาว่าควรจะเป็นไปในลักษณะใดจึงจะเกิดประสิทธิผล

2.4 การจัดการพื้นที่ป่าชายเลน

2.4.1 การพัฒนาการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยการใช้วิถีชีวิตและจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ เลือกลงใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้คุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และฟื้นฟูทรัพยากรให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน, <https://www.dol.go.th/ethics/Pages>, 23 ตุลาคม 2561)

2.4.2 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาที่รัฐบาล พณ.ท่าน พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้น้อมนำแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มามอบหมายให้ กระทรวงมหาดไทย ทำการพัฒนา

2.5 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่มีพระราชดำริ ชี้นำแนวทางการดำรงและปฏิบัติ ตนของประชาชนทุกระดับและการพัฒนาและการบริหารประเทศตามแนวทางการดำเนินงานแบบสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีในการผลิตและการบริโภค ไม่เบียดเบียนหรือสร้างความลำบากให้กับตนเอง

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจที่เกี่ยวกับความพอเพียงจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลและรอบคอบด้วยการพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อย่างรอบคอบ

ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิด โดยการคำนึงถึงความเป็นไปของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยเงื่อนไข ของการตัดสินใจเพื่ออยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ รอบด้าน และนำมาใช้ในการวางแผนและระวางการปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จักรกฤษณ์ จันทร์แฉล้ม (2558, หน้า 4) กระบวนการฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กรณีศึกษาชุมชนต้นแบบบ้านเป็ดรีโน ตำบลห้วยน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตราด เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า

1. สภาพการณ์ของพื้นที่ป่าชายเลนและกระบวนการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าชายเลนชุมชนบ้านเปรี๊ด ใน ประกอบด้วย 2 ประการ ประการแรก ด้านสภาพการณ์ เป็นชุมชนที่มีการจัดการอนุรักษ์ป่าชายเลนที่ประสบความสำเร็จ เกิดจากความร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านในชุมชน การก่อตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และการประสานความร่วมมือทั้งภายนอกและภายในชุมชน ประการที่สองมี กระบวนการฟื้นฟู ระบบนิเวศ ป่าชายเลนชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยการสร้างกติกาชุมชน การวางแผน กิจกรรม การแพร่องค์ความรู้ ทั้งนี้ด้วยการเคารพกติกาชุมชน ความร่วมแรงร่วมใจและร่วมมือกับทุกภาค ส่วน แสดงออกให้เห็นพลังของชุมชนต้นแบบแห่งการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ชุมชนต้นแบบบ้านเปรี๊ดในการมีการใช้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการฟื้นฟูป่าชายเลน โดยชุมชน มีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ผนวกกับการแสวงหาเครือข่ายอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลนการใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องเหมาะสมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดการเป็นระบบ ประกอบด้วยปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จของชุมชน คือ ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง ชาวบ้านในชุมชนมีความผูกพันกับป่าชายเลน และการเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชน ทำให้ชุมชนแห่งนี้เป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย

3. แนวทางการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าชายเลนชุมชน 3 ด้านประกอบด้วย การจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนชุมชนบ้านเปรี๊ดใน การก่อตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับป่าชายเลนสู่ชาวบ้านในชุมชนและผู้สนใจ และแสวงหาความร่วมมือเพื่อนำองค์ความรู้ใหม่มาปรับใช้ให้เกิดการบูรณาการร่วมกับชุมชนผ่านการประชุม การจัดเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และผ่านการเรียนการสอน เพื่อสร้างจิตสำนึกและความอยู่ดีกินดีของชาวบ้านชุมชนต้นแบบบ้านเปรี๊ดใน และเป็นต้นแบบแห่งการมีวิถีชีวิตร่วมกับระบบนิเวศธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กานตนา สุวรรณโณ (2554, หน้า 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวพระราชดำริของชุมชน โดยภาพรวมมีพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวพระราชดำริของชุมชนตำบลนาเกลือ คือ การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน ทศนคติที่มีต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลน คือ อาชีพประมง และอาชีพสวนตัว/ค้าขาย

ศลีญา สุขอนันต์ (2550, หน้า 4) การจัดการทรัพยากรป่าชายเลนขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาตำบลปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาชี้แนะให้เห็นว่าการจัดการทรัพยากรป่าชายเลนขององค์การบริหารส่วนตำบลปากพูนประสบความสำเร็จโดยพิจารณาจาก 3 มิติ คือ การเพิ่มจำนวนและความหนาแน่นของต้นไม้ในป่าชายเลน ความต่อเนื่องของกิจกรรมการปลูกป่าชายเลนขององค์การบริหารส่วนตำบล และการเพิ่มขึ้นของจำนวนครัวเรือนและรายได้ต่อ

ครัวเรือนจากการทำประมงชายฝั่งดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนี้น่าจะเป็นผลสำเร็จที่ต่อเนื่องมาจากโครงการพรหมสี่เขียวที่ทำอย่างต่อเนื่องยาวนาน และองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีเข้ามามีบทบาทเป็นส่วนเสริมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ผลจากการสังเคราะห์วรรณกรรมและการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า มีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการทรัพยากรป่าชายเลน ได้แก่ ปัจจัยภายในที่ประกอบด้วย บทบาทของผู้นำ และงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยภายนอกที่เอื้อโอกาสให้การจัดการประสบผลสำเร็จได้แก่ นโยบายการกระจายอำนาจและนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ และกระแสการพัฒนาอย่างยั่งยืนและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในทางตรงกันข้าม การขาดการติดตามและประเมินผล การไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง การขาดแคลนความรู้และเทคโนโลยีด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่ค่อนข้างน้อย เป็นอุปสรรคต่อการจัดการทรัพยากรป่าชายเลนขององค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน และแนวทางควรต้องมีการปรับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านนี้ให้มากขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึก และส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าชายเลนมากขึ้น

SanWin (2555, หน้า 1-2) การศึกษาวิจัยเชิงพื้นที่ในท้องถิ่นและวิธีปฏิบัติการอนุรักษ์ป่าชายเลนในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐสหภาพพม่า เป็นการศึกษาเชิงผสมวิธี พบว่า กิจกรรมที่ทำให้การอนุรักษ์ป่าชายเลนประสบผลสำเร็จมีความสัมพันธ์โดยตรงกับระบบวิถีความเป็นอยู่ของประชาชนตัวอย่างเช่น ประชาชนในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้ก๊าซธรรมชาติและไฟฟ้าในกิจกรรมครัวเรือนประจำวัน การใช้ประโยชน์จากป่าไม้และผลิตภัณฑ์จากป่าชายเลนมีน้อยมาก ในทางตรงข้ามกับประชาชนในประเทศพม่ายังใช้ประโยชน์จากป่าไม้และป่าชายเลนสูงในด้านการนำมาใช้ในการหุงต้มอาหารและการก่อสร้าง แม้ว่าพื้นที่ป่าชายเลนในประเทศพม่ามีจำนวนมากมาย แต่ในประเทศไทยมีการอนุรักษ์ป่าชายเลนมากกว่า การปฏิบัติที่ทำให้การอนุรักษ์ป่าชายเลนที่ยั่งยืนหนึ่งป่าชายเลนป่าอย่างยั่งยืน ได้แก่ การตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นอย่างเพียงพอและมีวิถีชีวิตที่ปลอดภัย ส่วนการปฏิบัติอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืนคือ ระบบการจัดเก็บภาษีการประมงอย่างเป็นธรรม ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านการใช้ประโยชน์ของระบบนิเวศและระบบการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นระหว่างสองประเทศที่ควรจะนำมาพิจารณาในการกำหนดแนวทางปฏิบัติของป่าชายเลนอนุรักษ์ป่าไม้ที่ยั่งยืน

Sakanan Plathong, Jintana Plathong (2017, p. 55) Past and Present Threats on Mangrove Ecosystem in peninsular Thailand. ป่าชายเลนในพื้นที่ปลายแหลมของประเทศไทย ได้ถูกทำลายลดลงจากอุตสาหกรรมที่ใช้ถ่านหินเป็นพลังงานเชื้อเพลิง การตัดไม้เผาถ่านทำฟืน และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่ปล่อยน้ำเสีย บทความนี้พบว่า สาเหตุหลักของการลดลงของป่าชายเลน ประกอบด้วย การขาดความรู้ด้านนิเวศวิทยาของป่าชายเลน ประชาชนขาดความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของป่าชายเลน การขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน การละเลยการใช้กฎหมายต่อผู้กระทำผิด และอิทธิพลของกลุ่มประมงริมฝั่ง ขนาดใหญ่และขนาดกลาง การจัดการอนุรักษ์ป่าชายเลน ประเทศไทยต้องเริ่มต้นจากการมี

ส่วนร่วมของชุมชนและภาครัฐในการจัดการระบบนิเวศของป่าชายเลน ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบนิเวศของป่าชายเลน ให้กับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลดการใช้พื้นที่ทำการประมงบริเวณป่าชายเลน พื้นฟูประมงชายฝั่ง รักษากฎหมายอย่างเคร่งครัด

นิตินาถ เจริญโภคธราช (2554, หน้า 2) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลอง เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายของชนิดนกและพันธุ์ไม้ริมคลอง ตำบลบางนางลี่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น เป็นงานวิจัยผลสัมฤทธิ์ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม การได้รับผลประโยชน์ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการประเมินผลการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีแนวทางในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยจัดกิจกรรมรักษาความสะอาดลำคลองและรักษาพันธุ์ไม้ชายคลอง ทั้งกิจกรรมเก็บขยะ ผักตบชวาสำหรับขาย ในคลอง การปลูกต้นกล้วยและต้นโกก้าง และการทำสวนผลไม้โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ

ศิษะริน ทรัพย์อดิเรก (2558, หน้า 1190) ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนพระเจดีย์กลางน้ำ อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ มีความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับป่าชายเลนในระดับสูง แต่ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของประชาชนอยู่ในระดับต่ำและต่ำมาก เมื่อทดสอบความสัมพันธ์พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก และความตระหนักมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แต่เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการมีส่วนร่วมพบว่ามีความสัมพันธ์ต่ำมากหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยทั่วไปเกี่ยวข้องกับป่าชายเลน

โสภณ หะวานนท์ และมงคล ไช่มุกด์ (2540, หน้า 1) โกงกางทรัพยากรที่มีคุณค่าของป่าชายเลน ป่าชายเลน เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญ ทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจและเป็นแหล่งสะสมธาตุอาหารตามธรรมชาติของพืชและสัตว์กล่าวคือ ทางด้านสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนมีประโยชน์ในการป้องกันชายฝั่งทะเลจากคลื่นลม ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลจากกระแสน้ำและช่วยให้ดินตะกอนทับถมรากไม้และต้นไม้ที่ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่นช่วยกั้นกรองของเสียและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ และสัตว์บกอีกหลายชนิด ป่าชายเลนจึงเป็นระบบนิเวศอีกระบบหนึ่งที่อยู่ระหว่างระบบนิเวศบกกับระบบนิเวศทะเลช่วยให้ความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องของระบบนิเวศทั้งสอง เพื่อให้เกิดความสมดุลของธรรมชาติสำหรับในด้านเศรษฐกิจป่าชายเลนให้คุณค่ามหาศาลกับมนุษย์ เช่น แหล่งสัตว์น้ำเศรษฐกิจจำพวกกุ้ง หอย ปู ปลา และไม้จากป่าชายเลนมาใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างบ้านที่อยู่อาศัย เช่น ไม้โกก้าง เป็นไม้ป่าชายเลนชนิดหนึ่งและนับเป็นไม้ชนิดเดียวที่มีปริมาณมากในป่าชายเลนของประเทศไทย

สมชาย ดิษฐ์ศรี (2554, หน้า 18-19) การส่งเสริมและพัฒนาทางป่าชายเลนอ่าวคุ้งกระเบน ในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ป่าชายเลนอ่าวคุ้งกระเบนที่สมบูรณ์รวมทั้งป่าที่ปลูกขึ้นบริเวณรอบๆ อ่าวมีเนื้อที่ประมาณ 1,100 ไร่ เป็นป่าชายเลน

ผืนเล็ก ๆ ผืนเดียวที่คงเหลืออยู่ในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงนับว่าป่าชายเลนแห่งนี้มีคุณค่าและคุณประโยชน์มากมาย ต่อราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงไม่สามารถประเมินค่าออกมาเป็นตัวเงินได้ เพราะนอกจากประโยชน์ในด้านการประมงชายฝั่ง การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง และรักษาความสมดุลตามธรรมชาติชายฝั่งแล้ว ยังเป็นสถานที่ที่ให้ข้อมูลความรู้ตลอดจนเป็นสถานที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับป่าชายเลนและระบบนิเวศชายฝั่งที่เกี่ยวข้องแก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและการจัดการป่าชายเลนของชุมชน มีจำนวนเจ็ดเรื่อง โดยเรื่องแรกเป็นงานศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน: ศึกษาเปรียบเทียบพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์จากป่าที่แตกต่างกัน

สมชาย โพธิ์ตระกูล (2558, หน้า 61) การบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย งานวิจัยมุ่งศึกษาสภาพการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย ปัจจัยการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย ปัจจัยที่มีอิทธิพลอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย แนวทางการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย การวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า สภาพการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย ตามกรอบนโยบาย ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวม เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยค่าตอบแทนและสวัสดิการ ปัจจัยด้านสภาพการเมือง ปัจจัยลักษณะหน่วยงาน แนวทางสภาพการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย ที่เหมาะสมกับบริบทในสังคมไทยคือต้องคำนึงถึงกาลเวลาในโลกของเทคโนโลยี IUCN The World Conservation Union แนวทางการฟื้นฟูป่าชายเลน โดยชุมชน หลักการฟื้นฟูป่าชายเลนโดยชายเลนโดยชุมชนโดยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่มาหลายรูปแบบ มีหลักการดังนี้

1. ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มต้นของการฟื้นฟู
2. ควรนำองค์ความรู้ดั้งเดิมและวิถีชีวิตของชุมชนมาประยุกต์ในการฟื้นฟูและการจัดการทรัพยากรป่าชายเลน
3. ควรมีการสร้างจิตสำนึกและเสริมสร้างแรงจูงใจต่างๆ ให้กับชุมชน
4. ควรมีการให้ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ แก่ชุมชนในพื้นที่ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรป่าชายเลน
5. ควรสร้างผู้นำและเครือข่ายเพื่อให้องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็ง

Surin On-prom (2014, pp. 87-96) Community Based Mangrove Forest Management in Thailand: Key Lesson Learned for Environmental Risk Management. บทความนี้กล่าวถึงการจัดการความเสี่ยงของสิ่งแวดล้อม ศึกษากรณีหมู่บ้านเป็ร็ดน้อย จังหวัดตราด ชายแดนกัมพูชา โดยการที่มีการสร้างคณะกรรมการหมู่บ้านและใช้การประชุมระดมความคิดเห็นการจัดการป่าชายเลน ชุมชนได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในทุกๆระดับในการวางแผนและการจัดการป่าชายเลน และการสนับสนุนจาก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันในระดับชาติ และบทเรียนจากบ้านเป็ดน้อย สามารถนำไปสู่การจัดการ ความเสี่ยงของการจัดการป่าชายเลน

Pulhin, Juan M. (2017, pp. 247-262) Community Based Mangrove in the Philippines: Experience and Challenges in the context of changing Climate. บทความนี้สังเคราะห์เรื่อง ความท้าทาย และประสบการณ์สำหรับการจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนใน Philippines ในบริบท การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากประเทศ Philippines ประสบปัญหาการจัดการป่าชายเลนจาก การบุกรุกทำลายโดยมนุษย์และผลกระทบจากภัยแล้งและอุทกภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะ อากาศ ชุมชนได้ร่วมกันแสวงหากลยุทธ์ในการจัดการรักษาป่าชายเลนเพื่อให้ดำรงสภาพตลอดจนสิทธิใน การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน

โชติ ถาวร (2556, หน้า 1) กระบวนการจัดการป่าชายเลนในชุมชนอ่าวป่าคอก มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์กระบวนการจัดการป่าชายเลนในชุมชนอ่าวป่าคอก จังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการป่าชายเลนในชุมชนอ่าวป่าคอก จำแนกเป็น 3 รูปแบบที่เกี่ยวข้องกัน คือ การจัดการโดยรัฐ โดยการใช้กฎหมายและหน่วยงานราชการเป็นหลัก จนนำมาสู่วิกฤติปัญหา จนทำให้ประชาชนในชุมชนต้องลุกขึ้นมาจัดการด้วยตนเอง เป็นการจัดการป่าชายเลนโดยชุมชนโดยเป็นฐาน โดยการเรียนรู้ เปิดเผยข้อมูลในพื้นที่สาธารณะ และการรวมกลุ่มหาทางออก เพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิต ให้สมาชิกและได้ทำงานร่วมกันต่อไป และการจัดการร่วมที่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างชุมชน กับหน่วยงานของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สนธิ อักษรแก้ว (ราชบัณฑิต) (2545, หน้า 809) ป่าชายเลน ทรัพยากรชายฝั่งที่ควรอนุรักษ์ บทความ นี้ แสดงความสำคัญของป่าชายเลนในด้านนิเวศวิทยาและการสูญเสียพันธุ์พืชและสัตว์ที่มีคุณค่าต่อห่วงโซ่ ทางนิเวศ แนวทางแก้ไขของนโยบายรัฐบาลเน้นกิจกรรมหลักสำคัญ 4 ประการคือ การวิจัยและประยุกต์ ความรู้ การปลูกฟื้นฟูและการป้องกัน การสร้างจิตสำนึกและการศึกษา และการสาดิตและระบบการจัดการ อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของชุมชนและการบังคับใช้กฎหมาย จะเป็นปัจจัยสำคัญในการ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนของประเทศ

Teechawan yanudom (2001, p. 4) the conservation of Mangrove Forest by Local people: A case study of Ngao district Amphur Meung, Ranong Province. วิทยานิพนธ์ดังกล่าว ประสงค์จะศึกษาระดับพฤติกรรม ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลน ตลอดจนศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของประชาชนในท้องถิ่น ต.หงาว อ.เมือง จ.ระนอง ใช้การ วิจัยผสมวิธี พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนในระดับปานกลาง และพบว่า การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนของ ประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สถานภาพทางสังคม (การเป็นสมาชิกกลุ่ม ต่างๆ ในชุมชน) ประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาป่าชายเลน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์ป่า

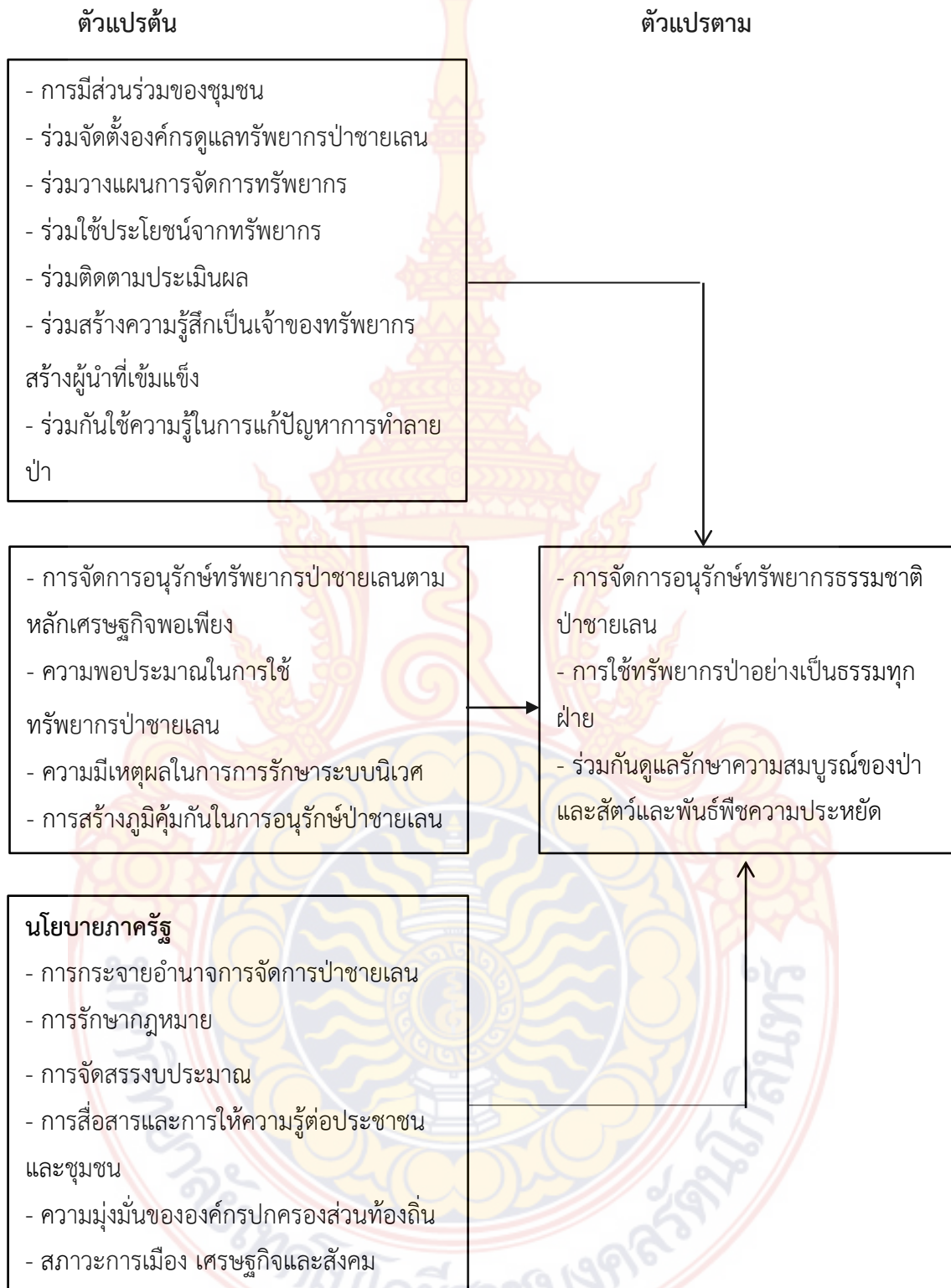
ชายเลนของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนอาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม (การดำรงตำแหน่งในชุมชน) ระยะทางจากบ้านถึงป่าชายเลน การรับรู้ข่าวสารการอนุรักษ์ป่าชายเลนทัศนคติต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัญหาอุปสรรคสำคัญได้แก่ การทำสัมปทานจากกลุ่มนายทุน ประชาชนขาดความรู้และมุมมองต่อการอนุรักษ์ รวมถึงอาชีพที่ยังต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาผู้มีอิทธิพลที่ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายกฎหมาย ผู้วิจัยเสนอให้ต้องยกเลิกสัมปทานอย่างเด็ดขาด ภาครัฐเร่งให้ความรู้และมุมมองที่เหมาะสมกับการอนุรักษ์ เจ้าหน้าที่รัฐควรเพิ่มเอาใจใส่ในปัญหาของชุมชนอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งประสานงานกับเอกชนและชาวบ้านเพื่อให้เกิดกิจกรรมรณรงค์อนุรักษ์ป่าชายเลนให้มากขึ้น

สรุป การทบทวนวรรณกรรมพบว่า การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน มีปัจจัยสาเหตุ ที่สรุปได้ดังนี้ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐ ในด้านการป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าชายเลนเพื่อประโยชน์ของพ่อค้าและนักการเมือง ทุกระดับ การให้ความรู้ความเข้าใจกับชุมชน เพื่อให้เกิดความรักและผูกพันต่อท้องถิ่นและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนด้านชุมชนต้องมีการรวมกลุ่มกันร่วมกันแสวงหาทางออกร่วมกันใช้ ควรนำองค์ความรู้ดั้งเดิมและวิถีชีวิตของชุมชนมาประยุกต์ในการฟื้นฟูและการจัดการทรัพยากรป่าชายเลน ควรให้มีการสร้างจิตสำนึกและเสริมสร้างแรงจูงใจต่างๆ ให้กับชุมชน ควรให้มีการให้ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ แก่ชุมชนในพื้นที่ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรป่าชายเลน ควรสร้างผู้นำและเครือข่ายเพื่อให้องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งและการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างจิตสำนึกและการดำรงชีวิตของคนในชุมชนเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

2.7 กรอบความคิดการวิจัย

กรอบความคิดการวิจัย อาจมีการปรับเปลี่ยนถ้าผลการศึกษาเชิงคุณภาพไม่สอดคล้อง

ภาพที่ 2.1 กรอบความคิดการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวิธีในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.3 ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร อปท. ประชาชนในพื้นที่ป่าชายเลนเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 623 คน Yamane (1970 อ้างถึงใน ยุทธ ไกรวรรณ, 2550, หน้า 64) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนของประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

$$\text{แทนค่า } n = \frac{623}{1 + 623(0.05)^2} = 245 \text{ คน}$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เท่ากับ 245 คน

การสุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายหรือ Simple Random Sampling โดยมีการกำหนดจำนวนประชากรตามประเภทและเขตที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามที่นำมาใช้ในการศึกษา ตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ เทศบาลตำบลปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	ขนาดตัวอย่าง
ประชากรเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ	5,208	180
ประชากรเทศบาลตำบลปราณบุรี	15,954	179
รวม	21,162	360

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 245 คน

การวัดและการวิเคราะห์ค่าต่างๆ การจำแนกทัศนคติต่างๆ จากผู้ตอบแบบสอบถาม ได้นำมาตรวัดของ Likert จำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดระดับคะแนนการแปลผล ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
มาก	เท่ากับ 4 คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
น้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

และการจำแนกช่วงของการวัดโดยใช้การคำนวณหาพิสัย ได้ดังนี้

พิสัย เท่ากับ $\frac{\text{Max} - \text{Min}}{\text{Max}}$ เท่ากับ $\frac{5 - 1}{5} = 0.80$

ดังนั้น มาตรชี้วัดที่เป็นอัตราช่วง จะแสดงได้ดังนี้

1.00-1.80	จะเท่ากับ	น้อยที่สุด
1.81-2.60	จะเท่ากับ	น้อย
2.61-3.40	จะเท่ากับ	ปานกลาง
3.41-4.20	จะเท่ากับ	มาก
4.21-5.00	จะเท่ากับ	มากที่สุด

3.2 เครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา และนำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยจัดทำให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และครอบคลุมกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยได้แบ่งส่วนของแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 จะเป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นการสำรวจรายการ หรือ Check list มีจุดมุ่งหมายในการทราบข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 จะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติในส่วนของมาตรฐานนโยบายทรัพยากรของนโยบาย ปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ นโยบาย ทักษะคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร

ส่วนที่ 3 จะเป็นข้อมูลผลการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 4 จะเป็นข้อเสนอแนะในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แบบสอบถามนี้ใช้หลักในการวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินกลุ่มตัวอย่าง ใช้เกณฑ์ในการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า หรือ Rating Scale (Rensis A Likert, 1960 อ้างถึงใน สีน พันธ์ุพิณิจ, 2557, หน้า 153) ดังค่าต่อไปนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มาก
3 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	น้อย
1 คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่นำมาใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือโดยแบ่งได้เป็นขั้นๆ ดังต่อไปนี้

1. ทำการศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ทำการวิเคราะห์ขอบเขตในการศึกษา นำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากำหนดกรอบแนวคิดในเนื้อหาการศึกษา และนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอรับคำแนะนำ ปรับปรุง และแก้ไขคำถามต่างๆ ให้ครอบคลุมกับรายละเอียดทั้งหมด
4. นำแบบสอบถามที่สำเร็จเรียบร้อยไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมในคอมพิวเตอร์ หาค่า Alfa Coefficient ของ Cronbach (1974 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2535, หน้า 170-171)

6. นำแบบสอบถามที่ทำการแก้ไขและผ่านขั้นตอนทั้งหมดโดยสมบูรณ์ เสนออาจารย์ที่ควบคุม

3.3 ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ทำการแจกแบบสอบถามแก่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ และเทศบาลตำบลปราณบุรี และทำการรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบทั้งหมด นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการจัดสร้างแบบสอบถามจำนวน 360 ชุด และนำมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนและนำมาจัดระบบ เพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติในคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลต่อไป

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลต่างๆ ที่ได้มีการรวบรวมแล้ว จะมีการนำไปวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปที่ชื่อว่า Statistical Package for The Social Sciences โดยได้มีการเลือกใช้สถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. Descriptive Statistic หรือ สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาบรรยายลักษณะต่างๆ ของตัวแปร
2. Inferential Statistic หรือ สถิติเชิงอนุมาน นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวแปรที่มากกว่าสองตัวแปร เพื่อทำการทดสอบ สมมติฐานที่ 1 และสมมติฐานที่ 2

3.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

ในการทบทวนทฤษฎี แนวคิด วรรณกรรมต่างๆ รวมทั้งผลงานในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และผลของการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ เพื่อให้มีความชัดเจนของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงทำการนิยามศัพท์ ตัวแปรต่างๆ มีการกำหนดตัวชี้วัด ระดับการวัดต่างๆ ไว้ในตารางที่ 3.2

วิธีดำเนินการวิจัยจะใช้การวิจัยผสมวิธีเริ่มจากการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการค้นคว้าเอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึกดังกล่าวเมื่อได้ผลลัพธ์มาแล้วจึงนำมาวิเคราะห์เนื้อหาตรวจสอบกับกรอบความคิดแล้วจึงทำการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษายืนยันผลการค้นพบจากการศึกษาเชิงคุณภาพและทำการทดสอบ

ความสำเร็จด้วยการทำการประชุมกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

วิธีวิทยาการวิจัย (research methodology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methods Research) แบบตามลำดับขั้น (Sequential Methodology) กล่าวคือ มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสำรวจเอกสาร (Documentary Analysis) และทำการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพราะต้องการให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน และการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ รวมไปถึงปัจจัยที่มีต่อผลลัพธ์ของนโยบาย

การวิจัยแบบผสมผสานครั้งนี้เป็นการวิจัยตามลำดับขั้น (Sequential Procedures) ซึ่งนักวิจัยค้นหาคำอธิบายหรือขยายข้อค้นพบจากวิธีการวิจัยแบบหนึ่งด้วยวิธีการวิจัยอีกแบบหนึ่ง กล่าวคือ เริ่มต้นการวิจัยด้วยการค้นคว้าเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาสภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน และการสำรวจด้วยการสังเกตการณ์ แล้วจึงดำเนินการสำรวจด้วยวิธีการเชิงปริมาณ ซึ่งศึกษากับตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่เพื่อหาข้อสรุปจากประชาชน

ตารางที่ 3.2 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

นิยามศัพท์	ตัวชี้วัด	ระดับในการวัด
การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณในการใช้ทรัพยากรป่าชายเลน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตัดต้นไม้มาใช้ทำการเผาถ่านพอใช้ในครัวเรือนหรือขายเมื่อเหลือใช้ 2. จับปลา ปู และสัตว์น้ำพอสําหรับเลี้ยงชีวิต 3. ทำการปลูกต้นไม้ทดแทนเมื่อมีโอกาสเหมาะสม 4. ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่าย 5. ไม่ใช้สารเคมีหรือยาเบื่อในการจับปลา กุ้งและปู 6. ทิ้งขยะในพื้นที่ป่าชายเลน 	ช่วง คะแนน
ความมีเหตุผลในการการรักษาระบบนิเวศ การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคุณภาพชีวิตของชุมชนป่าชายเลน	<ol style="list-style-type: none"> 7. สั่งสอนลูกหลานให้รักและหวงแหนไม่ทำลาย ต้นไม้และสิ่งมีชีวิตในป่าชายเลน 8. เมื่อมีคนเข้ามาทำการสร้างบ่อกักบ่อปลาในป่าแจ้งเจ้าหน้าที่ 9. ทำมาหากินโดยการอยู่ร่วมกับป่าถือว่าป่าเป็นแหล่งทำกินสมควรรักษาไว้ให้ลูกหลาน 	ช่วง คะแนน

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

นิยามศัพท์	ตัวชี้วัด	ระดับในการวัด
	10. ใช้เหตุผลในการชักชวนเพื่อนบ้านในชุมชนเห็นคุณค่าของป่าชายเลน	
การมีส่วนร่วมของชุมชนร่วมจัดตั้งองค์การดูแลทรัพยากรป่าชายเลนร่วมวางแผนการจัดการทรัพยากรร่วมใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วม	11. ร่วมมือก่อตั้งองค์การในการดูแลทรัพยากรป่าของชุมชนภายในพื้นที่ 12. ร่วมวางแผนในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน 13. ร่วมควบคุมกำกับดูแลการใช้ทรัพยากรป่าชายเลน 14. ร่วมสร้างพฤติกรรมกรรมการหวงแหน ทรัพยากรป่าชายเลน 15. ถ่ายทอดแนวความคิดการครองตนและการรักถิ่นกำเนิดให้กับลูกหลานในพื้นที่	ช่วง คะแนน
ติดตามประเมินผลร่วม สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพยากรร่วม สร้างผู้นำที่เข้มแข็ง ร่วมกันใช้ความรู้พื้นบ้านในการดูแลป่า	16. ใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า 17. ใฝ่ระวังภัยต่าง ๆ ที่ทำลายป่าเช่นไฟป่า การบุกรุกป่า 18. เดินสำรวจการลักลอบนำขยะมาทิ้ง 19. ทำการประชุมร่วมกันสม่ำเสมอ 20. อบรมลูกหลานไม่ให้ทำลายทรัพยากรและป่าชายเลน 21. ร่วมกันหาผู้นำที่เป็นหลักในการนำชุมชนรักษาป่า 22. ให้ความร่วมมือกับผู้นำในการดูแลป่า 23. นำความรู้ของท้องถิ่นในการดูแลรักษาป่ามาใช้ 24. ร่วมใช้ความคิดในการป้องกันรักษาป่า 25. ชุมชนได้รับมอบหมายจากหน่วยงานให้ใฝ่ระวังการบุกรุกป่าชายเลน 26. ชุมชนร่วมกันฟื้นฟูปลูกป่าและเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ 27. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในกิจกรรมการดูแลรักษาป่า	ช่วง คะแนน

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

นิยามศัพท์	ตัวชี้วัด	ระดับในการวัด
	28. รัฐบาลสั่งการให้มีการจัดการกับผู้บุกรุกป่าชายเลนอย่างเด็ดขาด	
นโยบายภาครัฐการกระจายอำนาจการจัดการป่าชายเลน การรักษา กฎหมายการจัดสรรงบประมาณการสื่อสาร และการให้ความรู้ต่อประชาชนและชุมชนความมุ่งมั่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาวะการเมือง เศรษฐกิจและสังคม	29. เทศบาลร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจพื้นที่และจับกุมการบุกรุกป่า 30. ชุมชนได้รับงบประมาณในการดูแลรักษาป่า 31. เทศบาลมอบเงินให้ชุมชนเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลป่า 32. เทศบาลทำการประชาสัมพันธ์เรื่องความสำคัญของป่าชายเลน 33. เทศบาลจัดทำสิ่งพิมพ์ให้ความรู้ในการรักษาป่าชายเลน แจกตามโรงเรียนและวัด 34. โรงเรียนและวัดมีการสอนในเรื่องการรักษาป่า 35. นักการเมืองท้องถิ่นใช้อำนาจบุกรุกป่า 36. นักการเมืองระดับชาติสนับสนุนผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นบุกรุกป่า 37. ชาวบ้านไม่ชอบพวกบุกรุกป่าทำบ่อกึ่งบ่อปลาในป่าชายเลน 38. ชาวบ้านสามารถเลี้ยงชีพได้ด้วยการอยู่ร่วมกับป่า 39. ชาวบ้านรู้ว่าป่าชายเลนป้องกันภัยจากพายุและน้ำท่วมได้ 40. คนไทยรังเกียจพวกแอบทิ้งขยะมีพิษในป่าชายเลน	ช่วง คะแนน
ความเป็นธรรม หมายถึง ความเท่าเทียมกันในการได้ใช้พื้นที่ป่าชายเลน เป็นที่สาธารณะของมนุษย์ มีความสำคัญต่อมนุษย์และความอยู่รอดของสังคม ต้อง	41. ความเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรป่าชายเลนเป็นแหล่งอาหารของชุมชน 42. ทุกคนในชุมชนร่วมมือรักษาป่าชายเลน 43. ชุมชนและผู้คนภายนอกสามารถร่วมกันใช้ทรัพยากรป่าชายเลน	ช่วง คะแนน

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

นิยามศัพท์	ตัวชี้วัด	ระดับในการวัด
คำนึงถึงการป้องกันอุทกภัย ความแห้งแล้ง ความอดอยาก และความรุนแรงอื่นๆ เกี่ยวข้อง กับป่าชายเลน	44. ชุมชนสามารถทำประมงชายฝั่งได้โดยไม่ขัดแย้ง กับประมงอวนลาก 45. ความเข้าใจว่าป่าชายเลนเป็นพื้นที่สาธารณะทุก คนมีสิทธิในการใช้และมีหน้าที่ดูแลรักษา	ช่วง คะแนน

บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผู้วิจัยได้แบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 ชุดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.1 กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	ขนาดของตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบแบบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบแบบเอฟ (F-test)
df	แทน	ค่าองศาแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Sum of Square)
MS	แทน	ความแปรปรวน (Mean of Sum of Square)
*	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
ANOVA	แทน	การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance)

4.2 ผลการศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 1. ปัจจัยด้านความเป็นธรรม 2. ปัจจัยด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ 3. ปัจจัยด้านความประหยัด

4.3 วิเคราะห์ผลการวิจัย

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้

ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน ประสบการณ์ในการบุกรุกป่า และล่าสัตว์ในป่าชายเลน การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และร้อยละโดยนำเสนอข้อมูลตั้งปรากฏ ผลในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	239	66.4
หญิง	121	33.6
อายุ		
18-24 ปี	154	42.8
25-35 ปี	194	53.9
36-45 ปี	11	3.1
45 ปีขึ้นไป	1	0.3
อาชีพ		
เกษตรกรรวม	3	0.8
รับจ้าง	356	98.9
รับราชการ	1	0.3
เจ้าของ/พนักงานวิสาหกิจ	0	0.0
อื่นๆ (ระบุ)	0	0.0
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	15	4.2
มัธยมศึกษา/ปวช.	344	95.5
อนุปริญญา/ปวส.	1	0.3
ปริญญาตรี	0	0.0
ปริญญาโทขึ้นไป	0	0.0
รายได้		
8,000 บาท	117	32.5
8,001-12,000 บาท	221	61.4
12,001-16,000 บาท	21	5.8
16,001-20,000 บาท	1	0.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n)	ร้อยละ
20,000 บาทขึ้นไป	0	0.0
ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่		
1-5 ปี	57	15.8
5-10 ปี	200	55.6
10-15 ปี	103	28.6
ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน		
น้อยที่สุด	0	0.0
น้อย	12	3.3
ปานกลาง	137	38.1
มาก	189	52.5
มากที่สุด	22	6.1
ประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและ ล่าสัตว์ในป่าชายเลน		
น้อยที่สุด	0	0.0
น้อย	12	3.3
ปานกลาง	118	32.8
มาก	217	60.3
มากที่สุด	13	3.5
รวม	360	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลปากน้ำปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 และเป็นเพศหญิง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6

อายุ พบว่า มีอายุอยู่ในช่วง 25-35 ปี มากที่สุด จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมา อายุอยู่ในช่วง 18-24 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 และอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า รั้งจ้าง มากที่สุดจำนวน 356 คน คิดเป็นร้อยละ 98.9 รองลงมา เกษตรกรรม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 รับราชการจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มากที่สุด จำนวน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 95.5 รองลงมา ระดับประถมศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 และระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ตามลำดับ

รายได้ พบว่า 8,001-12,000 บาท มากที่สุด จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 รองลงมา รายได้ 8,000 บาท จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 รายได้ 12,001-16,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 และรายได้ 16,001-20,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ พบว่า 5-10 ปี มากที่สุด จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมา ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ 10-15 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ 1-5 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนระดับมาก จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมา ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนระดับปานกลาง จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนระดับมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนระดับน้อย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

ประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลน พบว่า ประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนระดับมากจำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 รองลงมา ประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนระดับปานกลางจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 ประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนระดับมากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนระดับน้อยจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลลัพธ์การจัดอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รายละเอียดดังตารางที่ 4.2-4.5

ตารางที่ 4.2 ในภาพรวมการจัดอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(n=360)

ผลลัพธ์การจัดอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับ	ลำดับ
			ความสำเร็จ	
1. ด้านความเป็นธรรม	3.16	0.288	ปานกลาง	1

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

(n=360)

ผลลัพธ์การจัดอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับ ความสำเร็จ	ลำดับ
2. ด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ	3.12	0.334	ปานกลาง	2
3. ด้านความประหยัด	3.09	0.319	ปานกลาง	3
ภาพรวม	3.12	0.313	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การจัดอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.16$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ($\bar{X} = 3.12$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความประหยัด ($\bar{X} = 3.09$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความเป็นธรรม

(n=360)

ด้านความเป็นธรรม	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับ ความสำเร็จ	ลำดับ
1. ความเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรป่าชายเลนเป็นแหล่งอาหารของชุมชน	3.03	0.181	ปานกลาง	5
2. ทุกคนในชุมชนร่วมมือรักษาป่าชายเลน	3.03	0.306	ปานกลาง	4
3. ชุมชนและผู้คนภายนอกสามารถร่วมกันใช้ทรัพยากรป่าชายเลน	3.06	0.320	ปานกลาง	3
4. ชุมชนสามารถทำประมงชายฝั่งได้โดยไม่ขัดแย้งกับประมงอวนลาก	3.06	0.329	ปานกลาง	2
5. ความเข้าใจว่าป่าชายเลนเป็นพื้นที่สาธารณะทุกคนมีสิทธิในการใช้และมีหน้าที่ดูแลรักษา	3.07	0.304	ปานกลาง	1
ภาพรวม	3.16	0.288	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความเป็นธรรมชาติพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D.= 0.288) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความเข้าใจว่าป่าชายเลนเป็นพื้นที่สาธารณะทุกคนมีสิทธิในการใช้และมีหน้าที่ดูแลรักษา ($\bar{X} = 3.07$, S.D.= 0.304) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ชุมชนสามารถทำประมงชายฝั่งได้โดยไม่ขัดแย้งกับประมงอวนลาก ($\bar{X} = 3.06$, S.D.= 0.329) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเป็นธรรมชาติในการใช้ทรัพยากรป่าชายเลนเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ($\bar{X} = 3.03$, S.D.= 0.181) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ

ด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับความสำเร็จ	ลำดับ
1. มีช่วยกันดูแลรักษาป่าชายเลนในพื้นที่ให้มีความสมบูรณ์	3.07	0.291	ปานกลาง	5
2. ชุมชนรักษาป่าชายเลนให้คงสภาพเดิมเพื่อลูกหลาน	3.09	0.325	ปานกลาง	3
3. ชุมชนทำการปลูกต้นไม้ทดแทน ต้นไม้ที่ถูกตัดไปทำประโยชน์	3.17	0.402	ปานกลาง	2
4. ช่วยทำการป้องกันไม่ให้น้ำเสียไหลเข้าในพื้นที่ป่า	3.09	0.298	ปานกลาง	4
5. ไม่ทำลายสัตว์น้ำที่มีประโยชน์กับป่าเช่น ปลาตีน	3.18	0.444	ปานกลาง	1
ภาพรวม	3.12	0.334	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, S.D.=0.224) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ไม่ทำลายสัตว์น้ำที่มีประโยชน์กับป่าเช่น ปลาตีน ($\bar{X} = 3.29$, S.D.=0.474) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ชุมชนทำการปลูกต้นไม้ทดแทน ต้นไม้ที่ถูกตัดไปทำประโยชน์ ($\bar{X} = 3.17$, S.D.= 0.402) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีช่วยกันดูแลรักษาป่าชายเลนในพื้นที่ให้มีความสมบูรณ์ ($\bar{X} = 3.07$, S.D.= 0.291) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความประหยัด

(n=360)

ด้านความประหยัด	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับความสำเร็จ	ลำดับ
1. มีจัดการความขัดแย้งระหว่างคนในชุมชนและนอกชุมชนด้วยหลักการประนีประนอม	3.09	0.309	ปานกลาง	3
2. ทำการบำรุงรักษาป่าให้เป็นธรรมชาติ	3.08	0.305	ปานกลาง	5
3. ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างพอเพียง	3.11	0.317	ปานกลาง	2
4. ใช้ข้อตกลงของชุมชนในการแก้ปัญหา	3.09	0.309	ปานกลาง	4
5. จัดการท่องเที่ยวป่าชายเลนโดยชุมชน	3.12	0.356	ปานกลาง	1
ภาพรวม	3.09	0.319	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความประหยัด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, S.D.=0.319) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ จัดการท่องเที่ยวป่าชายเลนโดยชุมชน ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.537) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ใช้ข้อตกลงของชุมชนในการแก้ปัญหาและมีจัดการความขัดแย้งระหว่างคนในชุมชนและนอกชุมชนด้วยหลักการประนีประนอม ($\bar{X} = 3.09$, S.D.= 0.309) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทำการบำรุงรักษาป่าให้เป็นธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.08$, S.D.= 0.305) อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รายละเอียดดังตารางที่ 4.6-4.9

ตารางที่ 4.6 ในภาพรวมการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

(n=360)

ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับความสำเร็จ	ลำดับ
1. การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	2.72	0.272	ปานกลาง	3
2. การมีส่วนร่วม	3.11	0.291	ปานกลาง	1
3. นโยบายภาครัฐการกระจายอำนาจ การจัดการป่าชายเลน	2.98	0.281	ปานกลาง	2
ภาพรวม	2.93	0.281	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.11$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ นโยบายภาครัฐการกระจายอำนาจ การจัดการป่าชายเลน ($\bar{X} = 2.98$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 2.72$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

(n=360)

ด้านการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับความสำเร็จ	ลำดับ
1. จับปลา ปู และสัตว์น้ำพอสำหรับเลี้ยงชีวิต	3.01	0.129	ปานกลาง	9
2. มีการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่หากมีการเข้ามาติดต่อในด้านต่างๆ				

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(n=360)

ด้านการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียง	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับ ความสำเร็จ	ลำดับ
ของหน่วยงานภายในพื้นที่	3.01	0.182	ปานกลาง	8
3. ทำการปลูกต้นไม้ทดแทนเมื่อมีโอกาสเหมาะสม	3.03	0.287	ปานกลาง	5
4. ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่าย	3.02	0.173	ปานกลาง	7
5. ไม่ใช้สารเคมีหรือยาเบื่อในการจับปลา กุ้ง และปู	3.05	0.275	ปานกลาง	3
6. ทิ้งขยะในพื้นที่ป่าชายเลน	2.99	0.204	ปานกลาง	10
7. ส่งสอนลูกหลานให้รักและหวงแหนไม่ทำลาย ต้นไม้และสิ่งมีชีวิตในป่าชายเลน	3.02	0.189	ปานกลาง	6
8. เมื่อมีคนเข้ามาทำการสร้างบ่อกึ่งบ่อปลาในป่า แจ้งเจ้าหน้าที่	3.06	0.302	ปานกลาง	2
9. ทำมาหากินโดยการอยู่ร่วมกับป่าถือว่าป่าเป็น แหล่งทำกินสมควรรักษาไว้ให้ลูกหลาน	3.04	0.200	ปานกลาง	4
10. ใช้เหตุผลในการชักชวนเพื่อนบ้านในชุมชนเห็น คุณค่าของป่าชายเลน	3.07	0.271	ปานกลาง	1
ภาพรวม	2.72	0.272	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$, S.D.=0.272) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ใช้เหตุผลในการชักชวนเพื่อนบ้านในชุมชนเห็นคุณค่าของป่าชายเลน ($\bar{X} = 3.07$, S.D.= 0.271) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ เมื่อมีคนเข้ามาทำการสร้างบ่อกึ่งบ่อปลาในป่าแจ้งเจ้าหน้าที่ ($\bar{X} = 3.06$, S.D.= 0.302) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ทิ้งขยะในพื้นที่ป่าชายเลน ($\bar{X} = 2.99$, S.D.= 0.204) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม

(n=360)

ด้านการมีส่วนร่วม	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับความสำเร็จ	ลำดับ
1. ร่วมมือก่อตั้งองค์การในการดูแลทรัพยากรป่าของชุมชนภายในพื้นที่	3.01	0.217	ปานกลาง	13
2. ร่วมวางแผนในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน	3.03	0.278	ปานกลาง	8
3. ร่วมควบคุมกำกับดูแลการใช้ทรัพยากรป่าชายเลน	3.04	0.261	ปานกลาง	7
4. ร่วมสร้างพฤติกรรมการหวงแหน ทรัพยากรป่าชายเลน	3.02	0.229	ปานกลาง	10
5. ถ่ายทอดแนวคิดการครองตนและการรักถิ่นกำเนิดให้กับลูกหลานในพื้นที่	3.07	0.274	ปานกลาง	4
6. ใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า	3.64	0.683	มาก	1
7. ร่วมเฝ้าระวังภัยต่างๆ ที่ทำลายป่าเช่นไฟป่า การบุกรุกป่า	2.99	0.158	ปานกลาง	14
8. ร่วมเดินสำรวจการลักลอบนำขยะมาทิ้ง	3.03	0.216	ปานกลาง	9
9. ร่วมทำการประชุมร่วมกันสม่ำเสมอ	3.41	0.514	มาก	2
10. อบรมลูกหลานไม่ให้ทำลายทรัพยากรและป่าชายเลน	3.05	0.248	ปานกลาง	6
11. ร่วมกันหาผู้นำที่เป็นหลักในการนำชุมชนรักษาป่า	3.06	0.272	ปานกลาง	4
12. ให้ความร่วมมือกับผู้นำในการดูแลป่า	3.04	0.261	ปานกลาง	5
13. นำความรู้ของท้องถิ่นในการดูแลรักษาป่ามาใช้	3.02	0.235	ปานกลาง	11
14. ร่วมใช้ความคิดในการป้องกันรักษาป่า	3.01	0.238	ปานกลาง	12
ภาพรวม	3.11	0.291	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$, S.D.= 0.291) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า ($\bar{X}=3.64$, S.D.= 0.683) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ร่วมทำการประชุมร่วมกันสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.41$, S.D.= 0.514) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมเฝ้าระวังภัยต่างๆ ที่ทำลายป่าเช่นไฟป่า การบุกรุกป่า ($\bar{X}=2.99$, S.D.= 0.158) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านนโยบายภาครัฐการกระจายอำนาจการจัดการป่าชายเลน

(n=360)				
ด้านนโยบายภาครัฐการกระจายอำนาจ จัดการป่าชายเลน	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับ ความสำเร็จ	ลำดับ
1. ชุมชนได้รับมอบหมายจากหน่วยงานให้เฝ้าระวัง การบุกรุกป่าชายเลน	3.12	0.321	ปานกลาง	2
2. ชุมชนร่วมกันฟื้นฟูปลูกป่าและเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	3.07	0.250	ปานกลาง	4
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในกิจกรรมการ ดูแลรักษาป่า	3.05	0.238	ปานกลาง	7
4. รัฐบาลสั่งการให้มีการจัดการกับผู้บุกรุกป่าชาย เลนอย่างเด็ดขาด	3.06	0.253	ปานกลาง	5
5. เทศบาลร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจพื้นที่และ จับกุมการบุกรุกป่า	3.04	0.244	ปานกลาง	10
6. ชุมชนได้รับงบประมาณในการดูแลรักษาป่า	3.02	0.182	ปานกลาง	13
7. เทศบาลมอบเงินให้ชุมชนเป็นค่าใช้จ่ายในการ ดูแลป่า	3.07	0.281	ปานกลาง	3
8. เทศบาลทำการประชาสัมพันธ์เรื่องความสำคัญ ของป่าชายเลน	3.04	0.244	ปานกลาง	11
9. เทศบาลจัดทำสิ่งพิมพ์ให้ความรู้ในการรักษาป่า ชายเลน แจกตามโรงเรียนและวัด	3.05	0.254	ปานกลาง	6
10. โรงเรียนและวัดมีการสอนในเรื่องการรักษาป่า	3.04	0.261	ปานกลาง	9

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านนโยบายภาครัฐการกระจายอำนาจการ จัดการป่าชายเลน	(\bar{X})	(Sd.)	ระดับ ความสำเร็จ	ลำดับ
11. นักการเมืองท้องถิ่นใช้อำนาจบุกรุกป่า	2.97	0.222	ปานกลาง	15
12. นักการเมืองระดับชาติสนับสนุนผู้มีอิทธิพลใน ท้องถิ่นบุกรุกป่า	2.96	0.250	ปานกลาง	16
13. ชาวบ้านไม่ชอบพวกบุกรุกป่าทำบ่อกึ่งบ่อปลา ในป่าชายเลน	3.02	0.307	ปานกลาง	14
14. ชาวบ้านสามารถเลี้ยงชีพได้ด้วยการอยู่ร่วมกับ ป่า	3.04	0.239	ปานกลาง	12
15. ชาวบ้านรู้ว่าป่าชายเลนป้องกันภัยจากพายุและ น้ำท่วมได้	3.05	0.225	ปานกลาง	8
16. คนไทยรังเกียจพวกแอบทิ้งขยะมีพิษในป่าชาย เลน	4.11	0.414	มาก	1
ภาพรวม	2.98	0.281	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านนโยบายภาครัฐการกระจายอำนาจการจัดการป่าชายเลนพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.98$, S.D.=0.281) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ มีคนไทยรังเกียจพวกแอบทิ้งขยะมีพิษในป่าชายเลน ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.414) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ชุมชนได้รับมอบหมายจากหน่วยงานให้เฝ้าระวังการบุกรุกป่าชายเลน ($\bar{X}=3.12$, S.D.=0.321) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักการเมืองระดับชาติสนับสนุนผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นบุกรุกป่า ($\bar{X}=2.96$, S.D.=0.250) อยู่ในระดับปานกลาง

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐานจากสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ความสำเร็จของชุมชนมีส่วนร่วมการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก

H0: การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก

Ha: การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาล ตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรที่มีความสำเร็จของการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีความแตกต่าง

จากผลการศึกษาจากตาราง

4.1 พบว่าความสำเร็จของชุมชนมีส่วนร่วมการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่าการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 สมมติฐานข้อที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการจัดการพื้นที่ป่าชายเลนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรที่มีความสำเร็จของการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีความแตกต่าง

ตารางที่ 4.10 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านเพศกับด้านความเป็นธรรม

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	2.115 ^a	3	0.549
Likelihood Ratio	2.262	3	0.520
Linear- by-linear	1.761	1	0.185
N of Valid Cases	360		

a. 4 cell (50.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is 2.02

จากตารางที่ 4.10 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านเพศกับด้านความเป็นธรรม ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.11 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านเพศกับด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	14.603 ^a	4	0.006
Likelihood Ratio	15.008	4	0.005
Linear- by-linear	0.631	1	1
N of Valid Cases	360		

b. 4 cell (40.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .67

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านเพศกับด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ แตกต่าง

ตารางที่ 4.12 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านเพศกับความประหยัด

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	0.936 ^a	4	0.919
Likelihood Ratio	1.249	4	0.870
Linear- by-linear	0.029	1	0.864
N of Valid Cases	360		

a. 4 cells (40.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .34

จากตารางที่ 4.12 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่า ด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านเพศกับความประหยัด ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.13 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอายุกับปัจจัยด้านความเป็นธรรม

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	56.193 ^a	9	0.000
Likelihood Ratio	13.734	9	0.132
Linear- by-linear	2.465	1	0.116
N of Valid Cases	360		

a. 11 cell (68.8%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .02

จากตารางที่ 4.13 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านอายุกับด้านความเป็นธรรมแตกต่าง

ตารางที่ 4.14 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอายุกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	122.803 ^a	12	0.000
Likelihood Ratio	15.476	12	0.216
Linear- by-linear	2.794	1	0.095
N of Valid Cases	360		

b. 11 cell (68.8%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .02

จากตารางที่ 4.14 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านอายุกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ แตกต่าง

ตารางที่ 4.15 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอายุกับความประหยัด

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	28.829 ^a	12	0.004
Likelihood Ratio	13.919	12	0.306
Linear- by-linear	0.289	1	0.591
N of Valid Cases	360		

a. 13 cell (65.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .00

จากตารางที่ 4.15 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านอายุกับความประหยัดแตกต่าง

ตารางที่ 4.16 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอาชีพกับความเป็นธรรม

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	28.126 ^a	6	0.000
Likelihood Ratio	9.869	6	0.130
Linear- by-linear	1.014	1	0.314
N of Valid Cases	360		

a. 8 cell (66.7%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .02

จากตารางที่ 4.16 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านอาชีพกับด้านความเป็นธรรม แตกต่าง

ตารางที่ 4.17 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอาชีพกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	55.075 ^a	8	0.000
Likelihood Ratio	12.510	8	0.130
Linear- by-linear	1.384	1	0.239
N of Valid Cases	360		

a. 12 cell (80.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .01

จากตารางที่ 4.17 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านอาชีพกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ แตกต่าง

ตารางที่ 4.18 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านอาชีพกับความประหยัด

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	14.661 ^a	8	0.066
Likelihood Ratio	7.723	8	0.461
Linear- by-linear	0.343	1	0.558
N of Valid Cases	360		

a. 12 cell (80.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .00

จากตารางที่ 4.18 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านอาชีพกับความประหยัดไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.19 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านระดับการศึกษากับความเป็นธรรม

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	52.866 ^a	6	0.000
Likelihood Ratio	9.937	6	0.127
Linear- by-linear	0.053	1	0.819
N of Valid Cases	360		

a. 7 cell (58.3%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .02

จากตารางที่ 4.19 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านการศึกษากับความเป็นธรรมแตกต่าง

ตารางที่ 4.20 ตารางนิยามความสัมพันธ์ระดับการศึกษากับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	14.468 ^a	8	0.018
Likelihood Ratio	9.714	8	0.286
Linear- by-linear	0.028	1	0.867
N of Valid Cases	360		

a.11 cell (73.3%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .01

จากตารางที่ 4.20 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านการศึกษากับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศแตกต่าง

ตารางที่ 4.21 ตารางนิยามความสัมพันธ์ระดับการศึกษากับปัจจัยด้านความประหยัด

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	23.871 ^a	8	.002
Likelihood Ratio	7.449	8	.489
Linear- by-linear	.660	1	.417
N of Valid Cases	360		

a.11 cell (73.3%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .00

จากตารางที่ 4.21 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านการศึกษากับความประหยัด แตกต่าง

ตารางที่ 4.22 ตารางนิยามความสัมพันธ์รายได้ต่อเดือนกับด้านความเป็นธรรม

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	10.642 ^a	9	0.301
Likelihood Ratio	10.422	9	0.317
Linear- by-linear	2.704	1	0.100
N of Valid Cases	360		

a. 11 cell (68.8%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .02

จากตารางที่ 4.22 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านรายได้ต่อเดือนกับความเป็นธรรม ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.23 ตารางนิยามความสัมพันธ์รายได้ต่อเดือนกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	4.758 ^a	12	0.966
Likelihood Ratio	6.497	12	0.889
Linear- by-linear	1.002	1	0.317
N of Valid Cases	360		

a. 13 cell (65.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .01

จากตารางที่ 4.23 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test รายได้ต่อเดือนกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.24 ตารางนิยามความสัมพันธ์รายได้ต่อเดือนกับความประหยัด

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	5.343 ^a	12	0.946
Likelihood Ratio	6.851	12	0.867
Linear- by-linear	0.494	1	0.482
N of Valid Cases	360		

a.14 cell (70.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .0

จากตารางที่ 4.24 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านรายได้ต่อเดือนกับความประหยัดไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.25 ตารางนิยามความสัมพันธ์ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่กับด้านความเป็นธรรม

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	52.866 ^a	6	0.000
Likelihood Ratio	9.937	6	0.127
Linear- by-linear	0.053	1	0.819
N of Valid Cases	360		

a. 7 cell (58.3%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .02

จากตารางที่ 4.25 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่กับด้านความเป็นธรรม แตกต่าง

ตารางที่ 4.26 ตารางนิยามความสัมพันธ์ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่กับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	52.866 ^a	6	0.000
Likelihood Ratio	9.937	6	0.127
Linear- by-linear	0.053	1	0.819
N of Valid Cases	360		

a. 7 cell (58.3%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .02

จากตารางที่ 4.26 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่กับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ แตกต่าง

ตารางที่ 4.27 ตารางนิยามความสัมพันธ์ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่กับความประหยัด

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	23.871 ^a	8	0.002
Likelihood Ratio	7.449	8	0.489
Linear- by-linear	0.660	1	0.417
N of Valid Cases	360		

a.11 cell (73.3%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .00

จากตารางที่ 4.27 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ด้านระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่กับความประหยัดแตกต่าง

ตารางที่ 4.28 ตารางนิยามความสัมพันธ์การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนกับความเป็นธรรม

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	1.921 ^a	9	0.993
Likelihood Ratio	3.121	9	0.959
Linear- by-linear	0.011	1	0.917
N of Valid Cases	360		

a.10 cell (62.5%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .20

จากตารางที่ 4.28 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนกับความเป็นธรรม ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.29 ตารางนิยามความสัมพันธ์การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	2.891 ^a	12	0.996
Likelihood Ratio	3.906	12	0.985
Linear- by-linear	0.000	1	0.998
N of Valid Cases	360		

a.12 cell (60.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .07

จากตารางที่ 4.29 พบว่าผลการศึกษาดูตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 ตารางนิยามความสัมพันธ์การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนกับความประหยัด

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	7.802 ^a	12	0.800
Likelihood Ratio	9.225	12	0.684
Linear- by-linear	0.164	1	0.686
N of Valid Cases	360		

a.12 cell (60.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .03

จากตารางที่ 4.30 พบว่าผลการศึกษาดูตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนกับความประหยัด ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านประสพการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนกับด้านความเป็นธรรม

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	16.736 ^a	9	0.053
Likelihood Ratio	10.155	9	0.338
Linear- by-linear	3.425	1	0.064
N of Valid Cases	360		

a.10 cell (62.5%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .20

จากตารางที่ 4.31 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ประสพการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนกับด้านความเป็นธรรมไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.32 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านประสพการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนกับ ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	13.310 ^a	12	0.347
Likelihood Ratio	9.822	12	0.632
Linear- by-linear	2.020	1	0.155
N of Valid Cases	360		

a.12 cell (60.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .07

จากตารางที่ 4.32 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าด้านความเป็นธรรม ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความประหยัด จากค่า Chi-square Test ประสพการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนกับด้านความเป็นธรรมไม่แตกต่าง ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.33 ตารางนิยามความสัมพันธ์ด้านประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนกับความประหยัด

	Value	df	Asymptotic Significance (2 – sided)
Pearson Chi – square	8.921 ^a	12	0.710
Likelihood Ratio	8.665	12	0.731
Linear- by-linear	3.117	1	0.077
N of Valid Cases	360		

a.13 cell (65.0%) have Expected count less than 5. The minimum expected count is .03

จากตารางที่ 4.33 พบว่าผลการศึกษาตัวแปรตามได้แสดงค่าปัจจัยด้านความมั่นคงทางสังคม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ความปลอดภัย และความสุขอนามัย จากค่า Chi-square Test ความมั่นคงทางสังคม ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.34 ค่าความสัมพันธ์

	ผลลัพธ์การ จัดการ อนุรักษ์ป่า ชายเลน	ความ สมบูรณ์ ของ สภาพ นิเวศ	ความ ประหยัด	การจัดการ อนุรักษ์ป่า ชายเลน ตามหลัก เศรษฐกิจ พอเพียง	การมีส่วน ร่วม	นโยบาย ภาครัฐการ กระจาย อำนาจการ จัดการป่า ชายเลน
ผลลัพธ์การจัดการ อนุรักษ์ป่าชายเลน	1	.858**	.946**	.378**	.049	.255**
Pearson Correlation Sig.(2-tailed)		.000	.000	.000	.356	.000
ความสมบูรณ์ของสภาพ นิเวศ	.858**	1	.806**	.281**	.025	.169**
Pearson Correlation Sig.(2-tailed)	.000		.000	.000	.636	.000

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

	ผลลัพธ์การ จัดการ อนุรักษ์ป่า ชายเลน	ความ สมบูรณ์ ของ สภาพ นิเวศ	ความ ประหยัด	การจัดการ อนุรักษ์ป่า ชายเลน ตามหลัก เศรษฐกิจ พอเพียง	การมีส่วนร่วม ร่วม	นโยบาย ภาครัฐการ กระจาย อำนาจการ จัดการป่า ชายเลน
ความประหยัด	.946**	.806**	1	.273**	-.065	.200**
Pearson Correlation	.000	.000		.000	.216	.000
Sig.(2-tailed)						
การจัดการอนุรักษ์ป่า ชายเลนตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง	.378**	.281**	.273**	1	.198**	.140**
Pearson Correlation	.000	.000	.000		.000	.008
Sig.(2-tailed)						
การมีส่วนร่วมร่วม	.049	.025	-.065	.198**	1	.057
Pearson Correlation	.356	.636	.216	.000		.283
Sig.(2-tailed)						
นโยบายภาครัฐการ กระจายอำนาจการ จัดการป่าชายเลน	.255**	.169**	.200**	.140**	.057	1
Pearson Correlation	.000	.001	.000	.008	.283	
Sig.(2-tailed)						

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

b. Listwise N = 360

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การจัดการอนุรักษ์ป่าชายเลน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรจัดการอนุรักษ์ป่าชายเลน ในเชิงบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยทางสถิติถึง ระดับ 0.01

4.5 สรุปการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4.35 ตารางสรุปการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	สรุป
สมมติฐานข้อที่ 1 ความสำเร็จของชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก		ยอมรับ
สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน		สมมติฐานศูนย์
สมมติฐานข้อที่ 3 ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรที่มีต่อความสำเร็จของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีความแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐานแย้ง	

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเชิงปริมาณอย่างผสวนเรื่อง “การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” มีวัตถุประสงค์

1. เพื่ออธิบายความสำเร็จของชุมชนร่วมการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการที่ชุมชนร่วมกับเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ การจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน กับความสำเร็จของการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นขั้นตอนจากประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์

5.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

5.3 การอภิปรายผลการศึกษา

5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 25-35 ปี มากที่สุด จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 ส่วนใหญ่อาชีพพบว่ารับจ้าง มากที่สุดจำนวน 356 คน คิดเป็นร้อยละ 98.9 ส่วนใหญ่การศึกษา ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มากที่สุด จำนวน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8 ส่วนใหญ่มีรายได้ 8,001-12,000 บาท มากที่สุด จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 ส่วนใหญ่ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ 5-10 ปี มากที่สุด จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนระดับมาก จำนวน 189 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.5 และประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลนระดับมากจำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 ตามลำดับ

ความสำเร็จการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อความสำเร็จการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 3.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.313 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นธรรม เฉลี่ย 3.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.288 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นปัจจัยเป็นปัจจัยในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านความเป็นธรรมพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 3.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.288 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเข้าใจว่าป่าชายเลนเป็นพื้นที่สาธารณะทุกคนมีสิทธิในการใช้และมีหน้าที่ดูแลรักษา เฉลี่ย 3.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.304 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ชุมชนสามารถทำประมงชายฝั่งได้โดยไม่ขัดแย้งกับประมงอวนลาก เฉลี่ย 3.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.329 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรป่าชายเลนเป็นแหล่งอาหารของชุมชน เฉลี่ย 3.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.181 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 3.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.224 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ทำลายสัตว์น้ำที่มีประโยชน์กับป่า เช่น ปลาตีน เฉลี่ย 3.29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.474 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ชุมชนทำการปลูกต้นไม้ทดแทน ต้นไม้ที่ถูกตัดไปทำประโยชน์ เฉลี่ย 3.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.402 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีช่วยกันดูแลรักษาป่าชายเลนในพื้นที่ให้มีความสมบูรณ์ เฉลี่ย 3.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.291 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความประหยัด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 3.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.319 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดการท่องเที่ยวป่าชายเลนโดยชุมชน เฉลี่ย 3.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.537 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ใช้ข้อตกลงของชุมชนในการแก้ปัญหาและมีจัดการความขัดแย้งระหว่างคนในชุมชนและนอกชุมชนด้วยหลักการประนีประนอม เฉลี่ย 3.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.309 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทำการบำรุงรักษาป่าให้เป็นธรรมชาติ เฉลี่ย 3.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.305 อยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.281 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 3.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.291

ปัจจัยด้านการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.272 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้เหตุผลในการชักชวนเพื่อนบ้านในชุมชนเห็นคุณค่าของป่าชายเลน เฉลี่ย 3.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.271 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ เมื่อมีคนเข้ามาทำการสร้างบ่อกึ่งบ่อปลาในป่าแจ้งเจ้าหน้าที่

เฉลี่ย 3.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.302 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทิ้งขยะในพื้นที่ป่าชายเลน เฉลี่ย 2.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.204 อยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 3.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.291 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า เฉลี่ย 3.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.683 อยู่ในระดับปานกลางมาก รองลงมาคือ ร่วมทำการประชุมร่วมกันสม่ำเสมอ เฉลี่ย 3.41 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.514 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมเฝ้าระวังภัยต่างๆ ที่ทำลายป่าเช่นไฟป่า การบุกรุกป่า เฉลี่ย 2.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.158 อยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐการกระจายอำนาจการจัดการป่าชายเลนพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 2.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.281 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีคนไทยรังเกียจพวกแอบทิ้งขยะมีพิษในป่าชายเลน เฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.414 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ชุมชนได้รับมอบหมายจากหน่วยงานให้เฝ้าระวังการบุกรุกป่าชายเลน เฉลี่ย 3.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.321 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักการเมืองระดับชาติสนับสนุนผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นบุกรุกป่า เฉลี่ย 2.96 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.250 อยู่ในระดับปานกลาง

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จของการจัดอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่ การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน และประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและสัตว์ในป่าชายเลน ความสัมพันธ์เพศกับความเป็นธรรม ความสัมพันธ์อายุกับความเป็นธรรม ความสัมพันธ์อายุกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศความสัมพันธ์อายุกับความประหยัด ความสัมพันธ์อาชีพกับความเป็นธรรม ความสัมพันธ์อาชีพกับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความสัมพันธ์ระดับการศึกษากับความเป็นธรรม ความสัมพันธ์ระดับการศึกษากับความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความสัมพันธ์ระดับการศึกษากับความประหยัด ความสัมพันธ์ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กับความเป็นธรรม ความสัมพันธ์ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กับสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความสัมพันธ์ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กับสมบูรณ์กับความประหยัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่ การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน และประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและสัตว์ในป่าชายเลน ความสัมพันธ์กับอาชีพกับความประหยัด ความสัมพันธ์รายได้กับความเป็นธรรม ความสัมพันธ์รายได้กับสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความสัมพันธ์ความรู้กับความเป็นธรรม ความสัมพันธ์ความรู้กับสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ ความสัมพันธ์ความรู้กับความประหยัด ประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและสัตว์ในป่าชายเลน ความสัมพันธ์กับความเป็นธรรม ประสบการณ์

ในการบุกกรุป่าและสัตว์ในป่าชายเลน ความสัมพันธ์กับสมบูรณของสภาพนิเวศ ประสบการณ์ในการบุกกรุป่าและสัตว์ในป่าชายเลน ความสัมพันธ์กับความประหยัด

สรุปจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลความสำเร็จการจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน ตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ผลลัพธ์ด้านความเป็นธรรม สมบูรณของสภาพนิเวศ และความประหยัด ระดับปานกลาง คือการดำเนินตามนโยบายจัดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับภาครัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำชุมชน และสมาชิกในชุมชน ควรร่วมกันจัดทำแผน และหาแนวทางการอนุรักษ์ป่าชายเลน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ยังมีประชาชนส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมน้อยในกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลน ดังนั้น หน่วยงานรัฐ และประชาชนจึงควรเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนของประชาชนในชุมชน โดยมุ่งเน้นไปที่ผู้ที่มีคะแนนพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนน้อยดังกล่าวเป็นอันดับแรก ในลักษณะของการปลูกฝังจิตสำนึกให้มีความรัก ความหวงแหน และเห็นคุณค่าประโยชน์ของป่าชายเลน มีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลป่าชายเลน และทรัพยากรป่าชายเลน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องป่าชายเลน ประโยชน์ของป่าชายเลน การอนุรักษ์ป่าชายเลน รัฐบาลควรเอาผิดจริงจังกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองท้องถิ่น นักการเมืองระดับชาติทำผิดกฎหมายใช้อิทธิพลบุกกรุป่า

5.3 การอภิปรายผลการศึกษา

การอภิปรายผลการศึกษาจากผลลัพธ์การวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สอดคล้องกับการศึกษาของจักรกฤษณ์ จันท์แฉล้ม (2558, หน้า 4) กระบวนการฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กรณีศึกษาชุมชนต้นแบบบ้านเปรี๊ตใน ตำบลห้วยน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตราด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า

1. สภาพการณ์ของพื้นที่ป่าชายเลนและกระบวนการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าชายเลนชุมชนบ้านเปรี๊ตใน ประกอบด้วย 2 ประการ ประการแรก ด้านสภาพการณ์ เป็นชุมชนที่มีการจัดการอนุรักษ์ป่าชายเลนที่ประสบความสำเร็จ เกิดจากความร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านในชุมชน การก่อตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และการผสานความร่วมมือทั้งภายนอกและภายในชุมชน ประการที่สองมีกระบวนการฟื้นฟู ระบบนิเวศ ป่าชายเลนชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยการสร้างกติกาชุมชน การวางแผนกิจกรรม การแพร่องค์ความรู้ ทั้งนี้ด้วยการเคารพกติกาชุมชน ความร่วมแรงร่วมใจและร่วมมือกับทุกภาคส่วนแสดงออกให้เห็นพลังของชุมชนต้นแบบแห่งการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ชุมชนต้นแบบบ้านเป็ดในการมีการใช้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการฟื้นฟูป่าชายเลน โดยชุมชนมีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ผนวกกับการแสวงหาเครือข่ายอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลนการใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องเหมาะสมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดการเป็นระบบ ประกอบด้วยปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จของชุมชน คือ ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง ชาวบ้านในชุมชนมีความผูกพันกับป่าชายเลน และการเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชน ทำให้ชุมชนแห่งนี้เป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย

3. แนวทางการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าชายเลนชุมชน 3 ด้านประกอบด้วย การจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนชุมชนบ้านเป็ดใน การก่อตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับป่าชายเลนสู่ชาวบ้านในชุมชนและผู้สนใจ และแสวงหาความร่วมมือเพื่อนำองค์ความรู้ใหม่มาปรับใช้ให้เกิดการบูรณาการร่วมกับชุมชนผ่านการประชุม การจัดเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และผ่านการเรียนการสอน เพื่อสร้างจิตสำนึกและความอยู่ดีกินดีของชาวบ้านชุมชนต้นแบบบ้านเป็ดใน และเป็นต้นแบบแห่งการมีวิถีชีวิตร่วมกับระบบนิเวศธรรมชาติอย่างยั่งยืน

สอดคล้องกับการศึกษาของโสภณ หะวานนท์ และมงคล ไช่มุกด์ (2540, หน้า 1) โกงกางทรัพยากรที่มีคุณค่าของป่าชายเลน ป่าชายเลน เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญ ทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจและเป็นแหล่งสะสมธาตุอาหารตามธรรมชาติของพืชและสัตว์กล่าวคือ ทางด้านสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนมีประโยชน์ในการป้องกันชายฝั่งทะเลจากคลื่นลม ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเลจากกระแสน้ำและช่วยให้ดินตะกอนทับถมรากไม้และต้นไม้ที่ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่นช่วยกั้นกรองของเสียและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ และสัตว์บกอีกหลายชนิด ป่าชายเลนจึงเป็นระบบนิเวศอีกระบบหนึ่งที่อยู่ระหว่างระบบนิเวศบกกับระบบนิเวศทะเลช่วยให้ความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องของระบบนิเวศทั้งสอง เพื่อให้เกิดความสมดุลของธรรมชาติสำหรับในด้านเศรษฐกิจป่าชายเลนให้คุณค่ามหาศาลกับมนุษย์ เช่น แหล่งสัตว์น้ำเศรษฐกิจจำพวกกุ้ง หอย ปู ปลา และไม้จากป่าชายเลนมาใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างบ้านที่อยู่อาศัย เช่น ไม้โกงกางเป็นไม้ป่าชายเลนชนิดหนึ่งและนับเป็นไม้ชนิดเดียวที่มีปริมาณมากในป่าชายเลนของประเทศไทย

สอดคล้องกับการศึกษาของสมชาย ดิษฐ์ศรี (2554, หน้า 18-19) การส่งเสริมและพัฒนาทางป่าชายเลนอ่าวคุ้งกระเบน ในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ป่าชายเลนอ่าวคุ้งกระเบนที่สมบูรณ์รวมทั้งป่าที่ปลูกขึ้นบริเวณรอบๆ อ่าวมีเนื้อที่ประมาณ 1,100 ไร่ เป็นป่าชายเลนผืนเล็กๆ ผืนเดียวที่คงเหลืออยู่ในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงนับว่าป่าชายเลนแห่งนี้มีคุณค่าและคุณประโยชน์มากมาย ต่อราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงจนไม่สามารถประเมินค่าออกมาเป็นตัวเงินได้ เพราะนอกจากประโยชน์ในด้านการประมงชายฝั่ง การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง และรักษาความสมดุลตามธรรมชาติชายฝั่งแล้ว ยังเป็นสถานที่ที่ให้ข้อมูลความรู้ตลอดจนเป็นสถานที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับป่าชายเลนและระบบนิเวศชายฝั่งที่เกี่ยวข้องแก่นักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและ

การจัดการป่าชายเลนของชุมชน มีจำนวนเจ็ดเรื่อง โดยเรื่องแรกเป็นงานศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน: ศึกษาเปรียบเทียบพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์จากป่าที่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับการศึกษาของสมชาย โพธิ์ตระกูล (2558, หน้า 61) การบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย งานวิจัยมุ่งศึกษาสภาพการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย ปัจจัยการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย ปัจจัยที่มีอิทธิพลอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย แนวทางการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย การวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า สภาพการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย ตามกรอบนโยบาย ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวม เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยค่าตอบแทนและสวัสดิการ ปัจจัยด้านสภาพการเมือง ปัจจัยลักษณะหน่วยงาน แนวทางสภาพการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย ที่เหมาะสมกับบริบทในสังคมไทยคือต้องคำนึงถึงกาลเวลาในโลกของเทคโนโลยี IUCN The World Conservation Union แนวทางการฟื้นฟูป่าชายเลน โดยชุมชน หลักการฟื้นฟูป่าชายเลน โดยชายเลนโดยชุมชนโดยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่มากมายหลายรูปแบบ มีหลักการดังนี้

1. ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มต้นของการฟื้นฟู
2. ควรนำองค์ความรู้ดั้งเดิมและวิถีชีวิตของชุมชนมาประยุกต์ในการฟื้นฟูและการจัดการทรัพยากรป่าชายเลน
3. ควรมีการสร้างจิตสำนึกและเสริมสร้างแรงจูงใจต่างๆ ให้กับชุมชน
4. ควรมีการให้ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ แก่ชุมชนในพื้นที่ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรป่าชายเลน
5. ควรสร้างผู้นำและเครือข่ายเพื่อให้องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็ง

สอดคล้องกับการศึกษาของ Surin On-prom (2014, pp. 87-96) Community Based Mangrove Forest Management in Thailand: Key Lesson Learned for Environmental Risk Management. บทความนี้กล่าวถึงการจัดการความเสี่ยงของสิ่งแวดล้อม ศึกษากรณีหมู่บ้านเป็รัตน์น้อย จังหวัดตราด ชายแดนกัมพูชา โดยการที่มีการสร้างคณะกรรมการหมู่บ้านและใช้การประชุมระดมความคิดเห็นการจัดการป่าชายเลน ชุมชนได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในทุกๆระดับในการวางแผนและการจัดการป่าชายเลน และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันในระดับชาติ และบทเรียนจากบ้านเป็รัตน์น้อย สามารถนำไปสู่การจัดการความเสี่ยงของการจัดการป่าชายเลน

สอดคล้องกับการศึกษาของ Pulhin, Juan M. (2017, pp. 247-262) Community Based Mangrove in the Philippines: Experience and Challenges in the context of changing Climate. บทความนี้สังเคราะห์เรื่องความท้าทาย และประสบการณ์สำหรับการจัดการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนใน Philippines ในบริบทการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากประเทศ Philippines ประสบปัญหาการจัดการป่า

ชายเลนจากการบุกรุกทำลายโดยมนุษย์และผลกระทบจากวาทภัยและอุทกภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ ชุมชนได้ร่วมกันแสวงหากลยุทธ์ในการจัดการรักษาป่าชายเลนเพื่อให้ดำรงสภาพตลอดจนสิทธิในการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน

สอดคล้องกับการศึกษาของโชติ ถาวร (2556, หน้า 1) กระบวนการจัดการป่าชายเลนในชุมชนอ่าวป่าคลอก มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการจัดการป่าชายเลนในชุมชนอ่าวป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการป่าชายเลนในชุมชนอ่าวป่าคลอก จำแนกเป็น 3 รูปแบบที่เกี่ยวข้องกัน คือ การจัดการโดยรัฐ โดยการใช้กฎหมายและหน่วยงานราชการเป็นหลัก จนนำมาสู่วิกฤติปัญหา จนทำให้ประชาชนในชุมชนต้องลุกขึ้นมาจัดการด้วยตนเอง เป็นการจัดการป่าชายเลนโดยชุมชนโดยเป็นฐานโดยการเรียนรู้ เปิดเผยข้อมูลในพื้นที่สาธารณะ และการรวมกลุ่มหาทางออก เพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตให้สมาชิกและได้ทำงานร่วมกันต่อไป และการจัดการร่วมที่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ความสำเร็จของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนในพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายที่ให้ผลกับความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน
2. นโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายจากบนลงล่าง ข้าราชการเป็นผู้ปฏิบัติ ผลสำเร็จก็เกิดอันเนื่องจากการขับเคลื่อนเป็นฝ่ายเดียวถ้าจะให้มีความสำเร็จอย่างสมดุลงจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการกำหนดและนำนโยบายไปปฏิบัติ
3. แม้ว่าเป็นนโยบายที่ประชาชนยอมรับแต่รัฐบาลมีความจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องกำหนดนโยบายดังกล่าว

บรรณานุกรม

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2557). *สถานการณ์ทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์*.
เข้าถึงได้จาก: https://km.dmcr.go.th/th/c_1/s_422/d_19118, 20 มิถุนายน 2561.
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2552). *ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรป่าชายเลนประเทศไทย*.
เข้าถึงได้จาก: <http://www.dmcr.go.th>, 20 มิถุนายน 2561.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2551). *คู่มือแนวทางการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย*.
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2551). *รายงานสภาวะสิ่งแวดล้อมประจำปี 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท โควเวอร์ ครีเอทีฟ จำกัด.
- กานตนา สุวรรณโณ. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวทางพระราชดำริ
ของชุมชนตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- โครงการป่าชายเลนเพื่ออนาคต. (2555). *รายงานการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ระดับชาติ เรื่อง การ
ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง*. กรุงเทพมหานคร: โครงการป่าชายเลนเพื่อ
อนาคต (ประเทศไทย) Mangroves for the Future.
- จักรกฤษณ์ จันท์แฉล้ม. (2558). *กระบวนการฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กรณีศึกษา
ชุมชนต้นแบบบ้านเปรี๊ตใน ตำบลห้วยน้ำขาว อำเภอมะนัง จังหวัดตรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- โชติ ถาวร. (2556). *กระบวนการจัดการป่าชายเลนในชุมชนอ่าวป่าคอก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎี
บัณฑิต. สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
ขอนแก่น.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2558). *ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม*. เข้าถึงได้จาก: <http://agri.stou.ac.th/91721-2.pdf>, 14 สิงหาคม 2559.
- ไทยนิวส์. (2555). *ที่ดินป่าสงวนคลองบางนางรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยังไม่
สามารถดำเนินการฟื้นฟูอนุรักษ์ป่าชายเลนได้*. เข้าถึงได้จาก: <http://aio.thainews.com>, 20
มิถุนายน 2561.
- ธรรมรัตน์ นุตะธีระ. (2557). *พิธีภรณ์ธรรมชาตวิทยา*. เข้าถึงได้จาก: <http://www.krunok.net>, 20
มิถุนายน 2561.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นิธินาถ เจริญโภคธราช. (2554). รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลอง เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายของชนิดนกและพันธุ์ไม้ริมคลอง ตำบลบางนางลี่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดสกลนคร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม. (2558). ทฤษฎีความผูกพัน. เข้าถึงได้จาก: <http://www.engage-mentthailand.org>, 2 ธันวาคม 2560.
- ยุทธ ไกรวรรณ. (2550). วิเคราะห์ข้อมูลวิจัย 2. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2535). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ศิษะริน ทรัพย์อดิเรก. (2558). ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนพระเจดีย์กลางน้ำ อำเภอมือเมือง จังหวัดระยอง. การประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1 “สร้างเสริมสหวิทยาการ ผสมผสานวัฒนธรรมไทย ก้าวอย่างมั่นใจเข้าสู่ AC”. หน้า 1190-1198. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชธานี.
- ศีลียา สุขอนันต์. (2550). การจัดการทรัพยากรป่าชายเลนขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาตำบลปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน. (2559). องค์ประกอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. เข้าถึงได้จาก: <https://dol.go.th/ethics/Pages>, 23 ตุลาคม 2561.
- สนิท อักษรแก้ว (ราชบัณฑิต). (กรกฎาคม-กันยายน 2555). ป่าชายเลน ทรัพยากรชายฝั่งที่ควรอนุรักษ์. วารสารราชบัณฑิตยสถาน, 27(3), หน้า 809-817.
- สมชาย ดิษฐศรี. (2554). การส่งเสริมและพัฒนาทางป่าชายเลนอ่าวคังกระเบน ในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี. จันทบุรี : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- สมชาย โพธิ์ตระกูล. (พฤษภาคม-สิงหาคม 2558). การบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 5(2), หน้า 61-75.
- สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (IUCN) สำนักงานประเทศไทย. (2560). แนวทางการฟื้นฟูป่าชายเลนโดยชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (IUCN) สำนักงานประเทศไทย.
- สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP). (2548). รายงานสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เล่มที่ 1 ป่าชายเลน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2555). *ระบบนิเวศป่าชายเลน*. เข้าถึงได้จาก: <http://chm-thai.onep.go.th>, 21 มิถุนายน 2561.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2557). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: จุเนียร์พับลิชชิ่ง.
- โสภณ หะวานนท์ และมงคล ไช่มุกด์. (2540). *โครงการ : ทรัพยากรที่มีคุณค่าของป่าชายเลน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้.
- อภิชาติ โจอารีย์. (2559). กระบวนการมีส่วนร่วมแบบพหุภาคีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาการจัดการป่าชุมชนบ้านพุเตย จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย*, 36(1), หน้า 111-136.
- San Win. (2555). *การศึกษาวิถียังชีพในท้องถิ่นและวิธีปฏิบัติการณ์อนุรักษ์ป่าชายเลนในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐสหภาพพม่า*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาการจัดการพัฒนาชนบท มหาบัณฑิต (นานาชาติ). สาขาวิชาการจัดการการพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- Christopher, Politt. (2007). *The New Public Management, An Overview of its current Status*. *ADMINISTRATIE ŞI MANAGEMENT PUBLIC*, 8, p. 110.
- Cohen, J. M. & Uphoff, N. T. (2001). *Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation*. New York: Rural Development Committee Center for International Studies: Cornell University.
- Cronbach, Lee Joseph. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Department of Environmental Quality Promotion. (1998). *The Promotion and Maintenance of the Environmental Quality of Thailand (การส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย)*. Bangkok: Ministry of Science Technology and Environment.
- Dunleavy et all. (2016). *Growing the Productivity of Govern Services*. UK: Edward Elgar Publishing Ltd.
- Inkapatanakul, W. (1999). *Integrated Sustainable Development and National Park Management in Thailand*. Ph.D. Thesis, University of Leeds, Leeds, United Kingdom.
- Jankaew, K. (2001). *Environmental Science (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)*. Bangkok: Kasetsart University Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Karnjanapan, A. (2001). *Dynamic Thinking Method in Community Research: The Dynamics and Potential of the Community in Development (วิธีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชน: พลวัตและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนา)*. Bangkok: The Thailand Research Fund.
- Likert, Rensis. (1960). *New Patterns of Management*. New York: McGraw-Hill.
- Postel, Sandra. (2018). *The challenge of global Water Management*. Potsdam institute for climate impact. Retrieved From: <http://www.pik-potsdam.de>, December 22, 2018.
- Postel, S. (1992). *Last Oasis: Facing Water Scarcity*. New York: Worldwatch Institute WW Norton & Co.
- Pulhin, Juan M. (February 2017). Community Based Mangrove in the Philippines: Experience and Challenges in the context of changing Climate. *Participatory Mangrove Management in a changing climate*, pp. 247-262.
- Robbins, Stephen P. (2001). *Organizational Behavior*. 9th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Ruangpanit, N. (2003). *Conservation of Natural Resources and Environment (การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)*. 2nd ed. Bangkok: Kasetsart University Press.
- Sakanan Plathong, Jintana Plathong. (2017). *Past and Present Threats on Mangrove Ecosystem in peninsular Thailand*. Retrieved From: <http://www.academia.edu/26892868>, December 18, 2017.
- Sunyawiwat, S. (2007). *Sociological Theories: The Content and the Initial Application (ทฤษฎีสังคมวิทยา: เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น)*. 12th ed. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Surin On-prom. (February 2014). Article Community Based Mangrove Forest Management in Thailand: Key Lesson Learned for Environmental Risk Management. *Sustainable Living with Environmental Risk*, pp. 87-96.
- Teechawan Yanudom. (2001). *The conservation of Mangrove Forest by Local people: A case study of Ngao district Amphur MEung, Ranong Province*. Thesis Master of Art (Environment). Mahidol University, Nakhonpathom.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Uphoff, N. T., and Cohen, J. M. (1980). Participation's place in rural development:

Seeking clarity through specificity. *World Development*, 8, pp. 213-235.

Yamane, T. (1970). *Statistic: An Introductory Analysis*. (2nd ed). New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเชิงปริมาณ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

2. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลลัพธ์การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 18 - 24 ปี 25 - 35 ปี 36 - 45 ปี 45 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ เกษตรกรรม รับจ้าง รับราชการ เจ้าของ/พนักงานวิสาหกิจ
 อื่น ๆ (ระบุ)
4. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. อนุปริญญา/ปวส.
 ปริญญาตรี ปริญญาโทขึ้นไป
5. รายได้ต่อเดือน 8,000 บาท 8,001-12,000บาท 12,001-16,000 บาท
 16,001-20000 บาท 20,000 ขึ้นไป
6. ระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่ 1 - 5 ปี 5 - 10 ปี 10 - 15ปี
7. การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน
 มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

8. ประสบการณ์ในการบุกรุกป่าและล่าสัตว์ในป่าชายเลน

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ผลลัพธ์การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ผลลัพธ์การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความเป็นธรรม					
1. ความเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรป่าชายเลนเป็นแหล่งอาหารของชุมชน					
2. ทุกคนในชุมชนร่วมมือรักษาป่าชายเลน					
3. ชุมชนและผู้คนภายนอกสามารถร่วมกันใช้ทรัพยากรป่าชายเลน					
4. ชุมชนสามารถทำประมงชายฝั่งได้โดยไม่ขัดแย้งกับประมงอวนลาก					
5. ความเข้าใจว่าป่าชายเลนเป็นพื้นที่สาธารณะทุกคนมีสิทธิในการใช้และมีหน้าที่ดูแลรักษา					
ความสมบูรณ์ของสภาพนิเวศ					
6. ช่วยกันดูแลรักษาป่าชายเลนในพื้นที่ที่มีความสมบูรณ์					
7. ชุมชนรักษาป่าชายเลนให้คงสภาพเดิมเพื่อลูกหลาน					
8. ชุมชนทำการการปลูกต้นไม้ทดแทน ต้นไม้ที่ถูกตัดไปทำประโยชน์					
9. ช่วยทำการป้องกันไม่ให้น้ำเสียไหลเข้าในพื้นที่ป่า					
10. ไม่ทำลายสัตว์น้ำที่มีประโยชน์กับป่าเช่น ปลาตีน					
ความประหยัด					
11. จัดการความขัดแย้งระหว่างคนในชุมชนและนอกชุมชนด้วย หลักการประนีประนอม					
12. ทำการบำรุงรักษาป่าให้เป็นธรรมชาติ					
13. ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างพอเพียง					

14. ใช้ข้อตกลงของชุมชนในการแก้ปัญหา					
15. จัดการท่องเที่ยวป่าชายเลนโดยชุมชน					

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
16. ตัดต้นไม้มาใช้ทำการเผาถ่าน พอใช้ในครัวเรือนหรือขายเมื่อเหลือใช้					
17. จับปลา ปู และสัตว์น้ำพอสำหรับเลี้ยงชีวิต					
18. ทำการปลูกต้นไม้ทดแทนเมื่อมีโอกาสเหมาะสม					
19. ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่าย					
20. ไม่ใช้สารเคมีหรือยาเบื่อในการจับปลา กุ้งและปู					
21. ทิ้งขยะในพื้นที่ป่าชายเลน					
22. สั่งสอนลูกหลานให้รักและหวงแหนไม่ทำลายต้นไม้และสิ่งมีชีวิตในป่าชายเลน					
23. เมื่อมีคนเข้ามาทำการสร้างบ่อกึ่งบ่อปลาในป่าแจ้งเจ้าหน้าที่					
24. ทำมาหากินโดยการอยู่ร่วมกับป่าถือว่าป่าเป็นแหล่งทำกินสมควรรักษาไว้ให้ลูกหลาน					
25. ใช้เหตุผลในการชักชวนเพื่อนบ้านในชุมชนเห็นคุณค่าของป่าชายเลน					
การมีส่วนร่วม					
26. ร่วมมือก่อตั้งองค์การในการดูแลทรัพยากรป่าของชุมชนภายในพื้นที่					
27. ร่วมวางแผนในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน					
28. ร่วมควบคุมกำกับดูแลการใช้ทรัพยากรป่าชายเลน					

ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าชายเลน	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
29. รวมสร้างพฤติกรรมกรรมการหวงแหน ทรัพยากรป่า ชายเลน					
30. ถ่ายทอดแนวความคิดการครองตนและการรักถิ่น กำเนิดให้กับลูกหลานในพื้นที่					
31. ใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า					
32. ร่วมเฝ้าระวังภัยต่างๆ ที่ทำลายป่าเช่นไฟป่า การ บุกรุกป่า					
33. ร่วมเดินสำรวจการลักลอบนำขยะมาทิ้ง					
34. ร่วมทำการประชุมร่วมกันสม่ำเสมอ					
35. อบรมลูกหลานไม่ให้ทำลายทรัพยากรและป่า ชายเลน					
36. ร่วมกันหาผู้นำที่เป็นหลักในการนำชุมชนรักษา ป่า					
37. ให้ความร่วมมือกับผู้นำในการดูแลป่า					
38. นำความรู้ของท้องถิ่นในการดูแลรักษาป่ามาใช้					
39. ร่วมใช้ความคิดในการป้องกันรักษาป่า					
นโยบายภาครัฐการกระจายอำนาจการจัดการป่าชายเลน					
40. ชุมชนได้รับมอบหมายจากหน่วยงานให้เฝ้าระวัง การบุกรุกป่าชายเลน					
41. ชุมชนร่วมกันฟื้นฟูปลูกป่าและเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ					
42. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในกิจกรรมการ ดูแลรักษาป่า					
43. รัฐบาลสั่งการให้มีการจัดการกับผู้บุกรุกป่าชาย เลนอย่างเด็ดขาด					
44. เทศบาลร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจพื้นที่และ จับกุมการบุกรุกป่า					
45. ชุมชนได้รับงบประมาณในการดูแลรักษาป่า					
46. เทศบาลมอบเงินให้ชุมชนเป็นค่าใช้จ่ายในการ ดูแลป่า					

ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าชายเลน	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
47. เทศบาลทำการประชาสัมพันธ์เรื่องความสำคัญ ของป่าชายเลน					
48. เทศบาลจัดทำสิ่งพิมพ์ให้ความรู้ในการรักษาป่า ชายเลน แจกตามโรงเรียนและวัด					
49. โรงเรียนและวัดมีการสอนในเรื่องการรักษาป่า					
50. นักการเมืองท้องถิ่นใช้อำนาจจูงใจป่า					
51. นักการเมืองระดับชาติสนับสนุนผู้มีอิทธิพลใน ท้องถิ่นจูงใจป่า					
52. ชาวบ้านไม่ชอบพวกรุกป่าทำบ่อกึ่งบ่อปลาใน ป่าชายเลน					
53. ชาวบ้านสามารถเลี้ยงชีพได้ด้วยการอยู่ร่วมกับ ป่า					
54. ชาวบ้านรู้ว่าป่าชายเลนป้องกันภัยจากพายุและ น้ำท่วมได้					
55. คนไทยรังเกียจพวกแอบทิ้งขยะมีพิษในป่าชาย เลน					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	ส.ต.อ.เอกรินทร์ แก้วเพชร
วัน เดือน ปีเกิด	1 ตุลาคม 2531
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 654 หมู่ 7 ตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77120
สถานที่ทำงาน	สถานีตำรวจน้ำ 5 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจน้ำ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรักรัษีวิทยา
พ.ศ. 2553	โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
พ.ศ. 2557	หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจ และบุคคลที่บรรจุหรือโอนมาเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (กอป.) ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 3
พ.ศ. 2557	ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2553 - 2556	ผู้บังคับหมู่ กลุ่มงานเรือตรวจการณ์ กองบังคับการตำรวจน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2556 - ปัจจุบัน	ผู้บังคับหมู่ สถานีตำรวจน้ำ 5 กองกำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจน้ำ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์